

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor** - Leitner Zoltán
Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Beltöldön: Hittközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, fél évre 160,
negyedévre 85 lej. Külföldön: 120-80, 45, 25 ck,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

A francia választások zsidó szempontjai

Valahogy a tollunkra tolul egy tréfás epizód, amit el kell mondanunk, bár a helyzet komolysága nem engedné ezt meg nekünk. — Amikor Bécsben 1914-ben megjelentek a mozgósítási parancsot tartalmazó nagy, uccai plakátok, akkor a tolongók között állott egy galíciai fiatalember, ki nem értette elégé a nyelvet. Odafordul egy járókelőhöz és megkérdi:

— Mondja uram, jó lesz ez nekünk zsidóknak? ..

Ez jut eszünkbe, amikor arról kell írni, hogy Franciaországban a vasárnapi képviselőválasztásokon a baloldali győzött és a Tűzkereszt és más elnevezésű szélsőjobboldali reakciós pártok csufos vereséget szenvedtek. Felületes szemlélő úgy gondolhatja, hogy tekintettel a fasiszta pártoknak világ szerte megnyilatkozó általános zsidóellenes beállítottságára, valósággal szerencsének mondható, hogy a szociáldemokraták és a többi baloldali pártok győztek. De ilyen a mi zsidó „szerencsénk”. Kétségtelen, hogy valósággal tragédia lett volna a világ zsidóságára különösen a közép és keleteurópai zsidókra, ha a Croix de Feu és Királyrikancsok győztek a francia választásokon. — Az általános európai reakció megerősödött és a háborus szellem tombolása még izzóbb lett volna. És Hitlerék sem rejtették volna suba alá örömeiket Hiszen francia gyűlöletük mellett is a baloldalt még jobban gyűlölik a náci, mint a Franklin Bouillon tábornok egészen szélsőséges francia nacionalizmusát amely az általuk várva-várt hadi szellemet revellálta volna.

De vajjon a baloldali parlamenti többség jó lesz-e nekünk zsidóknak? — kérdezzük nyíltan és tesszük fel a kérdést önmagunknak. Be kell, hogy valljuk, hogy csak látszatra olyan kellemes ez a választási eredmény számunkra és csupán közvetlen kihatásaiban sokkalta jobb ez számunkra, mintha ők, jobboldali pártok vitték volna el a győzelmi pálmát.

Ezzel szemben gondoljunk csak arra, hogy milyen hatalmas propagandát fog kezdeni a német márkával agyontámogatott antiszemita sajtó a legtöbb európai országban a francia választással kapcsolatban. Gondoljunk csak el, hogy milyen agitáció indul meg Németországban, a világ zsidósága ellen és mi lesz a keleti államokban? Ugye megmondtuk már régen és itt az eklatáns bizonyíték, hogy szocializmus és kommunizmus egyenlő a zsidóval, és Leon Blum és a zsidók vezére vezet az „elzsidósodott” francia demokráciát — ordítja majd Hitler. — Ugy képzeljük, hogy Tardieu, Leon Daudet, de-la-Rocque ezredes sem fogják véka alá rejtteni érzelmeiket és megrohazzák majd a francia polgárt azt mondván nekik, hogy „destruktív” zsidó uralom kezdődik Franciaországban, az élen Leon Blum-al, a kiváló poli-

tikussal, aki a szemükben „zsidó” lesz. S hiába a francia tömegek politikai érettsége, a mótely terjedni fog mindenfelé. Francia és zsidó, demokrácia és szabadkőművesség, destrukció és kommunizmus — mind egy és Leon Blum a — kapitány.

Uj zsidóellenes világhullám lesz a következménye a francia választásoknak. — Ha a szélsőjobb jött volna az is rossz lett volna. De így is kellemetlen és nem sok öröme fog benne telni a világ zsidóságának. A

zsidóság szempontjából sokkal egészségesebb lenne, ha a régi közép pártok uralma maradt volna. De kár erről medíálni, mert 10 millió francia akarata nyilatkozott meg a két vasárnapon és ezen semmiféle módon változtatni nem tudunk.

Higyjük inkább azt, hogy a berlini zsidóellenes pólusnak, megfelelő antipólusa lesz Páris s ha a mi szűkebb horizontot követelő prononszizozott zsidó politikánkunk nem is kvadrál egészen a választások eredménye, az emberiségnek magasabb elvi szempontjából mégis örvérdetes, hogy nem fekszik rá a sötétség Európa nyugatára és a jobb emberi jövő derengése ad magabizást, a lázban és bizonytalanságban égő kontinens százmillióinak.

A szocialista pártok győzelme folután

Leon Blumot illeti meg a francia kormányelnökség

Páris. — A francia közvélemény még mindég a választások eredményeinek a hatása alatt áll. A baloldal, amelynek 412 tagja került be a parlamentbe, természetesen örvend nagyszabású győzelmének, viszont a 206 taggal parlamentbe került közép és jobboldali pártok lehagoltak, de amellet elszánt harcot hirdetnek.

Természetesen, most a baloldali győzelem lehetővé teszi, hogy a közeljövőben szociáldemokrata kormány kerüljön a francia nemzet élére.

Elsősorban Leon Blum kerülhet kombi nációba, mint francia miniszterelnök, aki év tizedek óta vezére a francia munkásmozga-

lomnak. Leon Blum 1872-ben született Párisban. Előbb irodalmi téren tűnt fel és már 1891-ben feltűnésteltő írásokat közöltek tőle a lapok és folyóiratok. Főképen a „Revue Blanche”. A „Petit Republique Francaise” lapban nagy tanulmányai jelentek meg az állami monopoliomokról. Később a francia szocialista párt élére lendült, s régidők óta mindenkor súlyos szava volt, a francia kormányok megalakításánál. — Régióta kamarai képviselő. Zsidó mivoltát sohasem rejtette véka alá és Palesztina építésének régi híve aki szöban sirásban erős agitációt fejtett ki többek között a „Keren-Hajjesod” érdekében.

Thomas gyarmatügyi miniszter a londoni rádió utján megnyitó beszédet tartott a tel-avivi vásárról

Jeruzsálem. — A telavivi mintavásár megnyitása programszerűen zajlott le. A palesztinai kormány főtitiszviselői, Sir Artur Wauchope főkormányzó vezetésével megjelentek a megnyitáson. Dizengoff főpolgármester üdvözölte a megjelenteket és megnyitó beszédében vázolta a vásár jelentőségét az egész Közelkelet szempontjából. — Dacára a legutóbbi eseményeknek, a töretlen zsidó építőerő szimbóluma ez a vásár.

Thomas gyarmatügyi miniszter Londonban a rádió utján tartott megnyitó beszédet amelyet a mintavásáron megjelent nagyszámú közönség tisztán hallott. Hangsúlyozta, hogy sajnálja a két hét alatt történt szomorú eseményeket, amelyek mély fájdalommal töltik el. Szerencsét kívánt a kiállítóknak és a látogatóknak.

Az arab sztrájk különben nem sikerült,

dacára annak, hogy még a mérsékelt arab vezetők, mint például Dr. Khaldi jeruzsálemi arab polgármester is a sztrájkbizottság tagja lett. A helyzet Jeruzsálemben még eléggé feszült, 12 nap óta nem járnak imádkozni a Szentfalhoz és nincs minjan.

A bevándorlás korlátozásáról beszélnek amelyet állítólag a kormány ajánl a Jewish Agencynek, amelyet az minden bizonnyal visszautasít, mert az a gyengesség jele volna.

Chederán az arab gyujtogatások nagy kárt okoztak, amennyiben a Palesztine Fruit Company narancs-export társaság raktárait felgyujtották és 10.000 font kárt okoztak. Balfuria kolónián 25 duna merdő égett el. A kormányzó kijelentette, hogy amennyiben tovább folynának a gyujtogatások az arab falvakra kollektiv büntetéseket szab ki.

Ellentétben a rosszindulatú híradásokkal

Nem torradalmi tüntetések, hanem arab brigantik orvtámadása okozta a jaffai zsidók halálát

Egy oradeai gyáros elmondja, hogy mit tapasztalt Jaffában és Tel-Avivban a véres napok alatt

— A „Népünk“ eredeti riportja —

A véres és szomorú események, amelyek a közelmúlt hetekben játszódtak le Palesztinában, az egész világ figyelmét az épülő ország felé irányították. Lapunk abban a számban, amelyben először írtunk az eseményekről, azonnal jeleztük hogy érzéseink szerint az események túlzottan kerültek a világ közvéleménye elé. Igazolása álláspontunknak az a helyszínen észlelt meglátás, amelyet alant regisztrálunk.

Leichner József oradeai ismert szörme kereskedő és bőrgyáros közvetlenül ott élte át az izgalmas napokat Palesztinában. A komoly közgazdasági ember tárgyilagos objektivitásával és józanságával számol be az eseményekről. — Meg kell jegyeznünk hogy Leichner József nem cionista, hanem távol állott eddig a mozgalomtól és nem lelkesedett Palesztináért. — Ezzel szemben most, hogy visszaérkezett az országból röviden a következő módon jellemezte azt, amit ott látott és mit váltott ki belőle mindaz, amit mi „Palesztina“ alatt értünk:

— Mindenek előtt: százsorosan felülmúlta amit láttam mindazt, amit elképzeltem, vagy amit vártam. Lelkes, boldog, újjá született zsidóságot, akik nem ijednek meg senkitől és semmitől, keményen dolgoznak, de a legszegényebb és legelhagyottabb munkás sem cserélné el Palesztinát, egyetlen európai ország jólétért sem. Mintha mindenkit megbabonázott volna az a föld, valami csodás lelkeséggel dolgoznak és küzdenek...

Költői szavak hagyják el a különben szárazon és tárgyilagosan beszélő nagyiparos ajkait, mintha őt is „megbabonázta“ volna a szentföldi levegő.

Nagyon sokat és nagyon érdekeset mondott Leichner, de mi csak azt regisztráljuk, ami új ebben az erősen aktuális kérdésben.

HOGYAN TÖRTÉNT A JAFFAI ESEMÉNY?

— Résztvettem a tulkeremi uton meggyilkolt Israel Hassan, salomiki zsidó turista temetésén, amely pénteken volt. — Ez csendes demonstráció volt az ellen, hogy a hatóságok szigorítsák meg a közbiztonságot mert nem tűrheti el egy ország közvéleménye, hogy rablók büntetlenül megtámadhasanak békés utasokat. Egyszerű rablógyilkosságok voltak ezek az utóbbi hetekben de a zsidó lakosság nem akarta eltűrni ezt.

Szombaton a főmufti Jaffában lázító beszédeket tartott, melyekben hitleri receptre uszított a zsidók ellen. Vasárnap reggel megkezdődtek az orvgyilkosságok.

A lapok nagyrésze Európában erősen el-

tulozta az eseményeket. Nem voltak uccai tüntetések, nem ütköztek meg zsidók arabokkal, hanem a keskeny arab-negyedbeli uccákon elbujt ötven-hatvan főnyi arab csoport és amikor arra járt egy-egy zsidó, hátulról beleszúrták a kést és utána elrejtették. Nem volt semmi uccai „harc“ vagy revolverlövés, egyszerű és közönséges orvgyilkosságok voltak. Az első áldozat volt az ügyvédjelölt, aki a törvénytörési tárgyalásra igyekezett. 56 késszúrást ejtettek rajta a gyáva arabok. A másik egy pozsonyi származású fiú volt, ki kőműves munkára ment. És így alig egy-két óra leforgása alatt 11 embert öltek meg, de olyképen, hogy még a rendőrség sem tudott róla. Azután megtámadtak egy zsidót, akinek sikerült megsebesülten elrohanni Tel-Avivba és ez alarmizálta a várost, hogy gyilkolnak az arabok.

TEL AVIV REAGÁLT

és néhány perc alatt 100.000 ember hullámozott az uccákon, az autóbusz forgalom leállt és a rendőrség átrohant Jaffába, hogy ott összegyűljtse a zsidókat és átvigye Tel-Avivba. Ekkor már visszahúzódtak a hullágnak, de egy csoport mégis megakadályozni akarta az átszállítást, mire a rendőrök lőttek — öt arab maradt ott holtan. A zsidó ifjúság, tizezerszámra a legnagyobb bátorsággal megakartá torolni az alattomos gyilkosságokat és Jaffa ellen tártak vonulni, s csak a zsidó vezetők erélyének köszönhető, hogy nem törték össze és nem dúlták fel Jaffát és nem rendeztek vérfürdőt az ottani arabok között.

Az élet azért tovább folyt és ha őszinte akarok lenni — mondotta informátorunk — akkor az angol hatóságok erélyével sok mindent meg lehetett volna akadályozni. Gyűjtogatás nem volt olyan, amiről szintén tendenciózusan írtak az itteni lapok, hanem néhány szegény jemenita zsidók által lakott barak lett a lángok martaléka.

FOLYIK-E A MUNKA?

Hogy folyik-e? Hallatlanul lázas tevékenység minden oldalon. A házak számszáma, mintha a földből nőnének ki, a telavivi uccákon nagyobb a forgalom, mint egy párisi bulváron, rengeteg autó, kitűnő autóbusz közlekedés félpercenként, senkisémmel tolong, mindenki udvarias, a szállodák minden komforttal berendezettek, a jeruzsálemi Kind David szálloda ötórás teáján elegánsabb a milliós a közönség, mint egy londoni hotelben. Általában nagyszerű lukszus van, minden kapható, az emberek vidáman mennek dolgaik után és sehol annyi és olyan

szép egészséges gyermeket nem lehet látni, mint Palesztinában.

VALLASOSSÁG!

Péntek délután, amikor megszólal a sáfár, amely bejelenti a szombatot, mint egy varázsütésre megáll a forgalom. Leállnak az autók, mindenki bezárja üzletét és a templomokba tódul. Pészach első napján abbar a templomban imádkoztam, amelyben abbar a templomban tartózkodó James Rothschild. A közönség együtt énekel a főkántorral és olyan volt a hangulat, amelyet egy más országbeli zsinagógában el sem lehet képzelni.

Érdekes — veti itt közbe — hogy egy zsidó nagyáruház, amelynek tulajdonosa Németországból menekült és újabb árut rendelt onnan, kitett német árut a kirakatba. Nem volt semmi demonstráció ellene, csak két fiú bemázolta vérvörös festékkel a kirakatot, illetőleg nagy horogkeresztet mázoltak rá, amely úgy lecsorgott a vörös festéktől. Természetesen ez elég volt ahhoz, hogy bojkotálják az üzletet, mindaddig, amíg a német áru eltűnt a kirakatból.

TANK A SIRALOM FALÁNÁL

Epen ünnep volt Jeruzsálemben, amikor ott voltam. Sokáig tartott, amíg a keskeny uccákon át eljutottam a régi dicső zsidó múlt legszebb emlékéhez, a Siralom falához. A megszokott kép fogadott. Rendkívül sokan imádkoztak ott, sirva csókolgatták a szent köveket. De alighogy elkerültem onnan, rendkívül modern kép fogadott. Egy hatalmas angol tank állott ott, gépfegyverekkel és fényszórókkal. A tank vezetője egy angol tiszt megmagyarázta az araboknak — nem minden érthető tendencia nélkül hogy ha a tank működésbe jut, percenkint 800 éves golyót tud beleereszteni azokba, akik megtámadják. Ezenkívül kis egyszemélyes páncélautókon jártak angol rendőrök az uccákon, akik rádió összeköttetésben voltak a tankkal.

Tank és Siralomfal... modern idők.

A KIONTOTT VÉR NEM FOLYT HIABA.

Gyönyörű volt, amit a kolóniakon láttam. Az a fegyelem, az a bátor öntudat, az az önzetlenség felülmúlhatatlan. Egy kasszába megy minden és akikkel ott beszéltem, mind megelégedett boldog ember.

Sokat, nagyon sokat beszélt még Leichner, természetesen olyat is sokat, ami neki volt új, de akik foglalkoznak az országgal, azoknak már megszokott állandó kép.

Nincs semmi ok sem arra, hogy a zsidóság felüljön a tendenciózus híreszteléseknek amelyeket egyes lapok igyekeznek még jobban aláfűteni, Palesztinában nincs is és nem is volt zsidóüldözés, sem pogrom. Itt alávaló orvgyilkosságok voltak, amelyeket a zsidók erélye megfog végkép szüntetni, dacára annak, hogy Hitler ügynökei erősen dolgoznak és az arab effendik dühöngenek, amiért a régi 2 piasztter helyett, ma már a kiuzsorázott, agyongyötört s rabszolgasorsban élő fellah helyett, a zsidó bevándorlás áldásos befolyása révén, öntudatos, nyolc órát dolgozó és 15—18 piasztter kereső munkás lett a szerencsétlen arab. A régi rablógarázdálkodás megszűnt, a megkorbácsolt arab pária megtanult ember lenni, ezért dühösek az arab vezetők az arab földesurak, akikből, — melleleg — a zsidó földvásárlás révén, dúsgazdag emberek is lettek. De nekik a pénz is kellene, meg a kiuzsorázott rabszolga is. Ennek már vége és ezért folyik az igazság, amelynek sajnos, most husz zsidó halálos áldozata is volt. De a kiomlott vér nem folyt hiába...

Bár csak ott élhetnék — ez volt a végakkordja az oradeai nagyiparos referátumának...

Áremelkedés előtt állunk!
Most vegye meg nálunk a nyári szövetet!
Mi még a régi
olcsó árban árusítunk!
KATZ Posztóáruház Str. Avram Iancu 1.

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot. **HERBST** óra ékszeráruház Bulv. Reg. Ferdinand 3. Minden elfogadható árért valódi bőrridikülők ezeltől 250, most 100 lei, ezeltől 500, most 220 lei, ezeltől 800, most 300 lei ezeltől 1000, most 400 lei;

HETI GLOSSZÁK

Pesten újra divat lett a kitérés

Erdekes, hogy földrajzilag nem is vagyunk messzire a magyar fővárostól, a magyar nyelvet bírjuk és magyar nyelven írjuk lapunkat is: és mégis, ha a mostanában annyira „divatos“ mentalitás szót használjuk, akkor azt mondhatjuk, hogy abban a bizonyos „mentalitás“-ban nagyon is elütünk a pesti zsidóktól. Elütünk sok mindenben, de legfőképpen a zsidóságról vallott felfogásunkban. Erdélyben, de a többi utódállambeli területeken is, mindkevesebb azok száma, akik „csak a vallásunk izraelita“ elvet vallják, mert a történelmi adottságok és Hitler „agitációja“ a zsidó önérték emelése érdekében, nem mulik el nyomtalanul. A Festetich gróf nyilaskeresztje, a debreceni bojkottok is megteszik hatásukat. Mi már régen rájöttünk arra, hogy a legeredményesebb „hazugság“ az igazság. Miért ne hazudjuk tehát azt az igazságot, ami szent meggyőződésünk: hogy százpercben zsidók vagyunk.

Mi ezt hirdetjük és valljuk, de Budapesten napról-napra többen hagyják el a zsidóságot. Kitérnek. Ott tartanak, ahol Berlin zsidója tartott husz esztendővel ezelőtt. — Erdekes hogy a modern irányban annyira fegékony pesti zsidó, mennyire divatjamult tógát ölt magára, amikor zsidóságról van szó. Schvalb Miklós nevű pesti ur, a rádió zongoristája kikeresztelkedett. Fejér Jenő dr. író a Beszkárt (pesti villamosvasut) igazgatója átváltotta élete vonatját, a keresztény sinekre és még sokan mások napról-napra.

Viszont, hogy mennyire fölösleges ez

az árulás, mennyire idejétmúlt és hogy mennyire nem oldja meg a zsidókérdést még ezredpercben kifejezve sem, annak legekleatásabb példája az a cikk, mely a „Magyarság“ című keresztény újságban jelent meg ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Azt írja a lap szóról-szóra:

„Ezeknek az áttéréseknek semmi közük sincs a hithez, itt egyszerű üzleti fogásról van szó, amely ellen a keresztény erkölcsnek a legteljesebb felháborodással tiltakoznia kell. Nem megtért bárányok akarják jámbor lélekkel az ur nyáját szaporítani, ha nem báránybőrbe bujtatott zsidók s keresetragadozók próbálnak ilymódon éltető akolba jutni. A keresztény erkölcs nevében tiltakozni kell ez ellen és az ilyen nem kívánatos elemek beszivárgásának a keresztény egyházba, sürgősen véget kell vetni. Ma, amikor a keresztény testvéreink ezrei nem tudnak kenyérkeresethez, vagy a legszerényebb álláshoz jutni, nem szabad engedni hogy a kevés rendelkezésre álló munkaal-kalmat, vagy állást ilyen élelmes újkeresztények kaparinthassák el a kereszténység nevében a született keresztényektől. — A konjunkturális áttérőket, akik elhelyezkedési törekvésüket a hit palástjába próbálják burkolni, ezeket a hittel kufarkodókat ki kell kergetni a szentegyházból, mert ezek nek nincs helyük a hívők között“

Ime így ír a Magyarság. És mit mondjunk? Okosan ír. Mert tényleg konjunktura viszi őket a tulsó partra, ahonnan ép olyan undorral fogják visszakergetni, ahogy Németországban teszik. Aki dezertál egy ostromlott várból azt azok is meg kell és meg is szökták vetni, akikhez átszökik.

Bár a zsidóknak nincs sok örömiük azokból, akik egy tál lencséért, vagy talán egy állandó tál jobb ételért is eladják — becsültük.

minden nő
álma

Molnár és Moser
kölniviz

Legtartósabb illat! Üdítő hatás!

Rituális gyilkosság

és bolsevizmus

Közhely, de mégis ezzel kell kezdenünk — az antiszemitizmusnak nem kell komoly érv, vagy indok, mert ha nincs, akkor keres és ha keres akkor talál. Ime példa erre a palesztinai forrongások — indoka. Az egyik még eddig sohasem volt napirenden az arabok között. Címe: rituális gyilkosság. A mohamedán arabok átveszik a Wotan kultuszt üző, álkeresztény németek agitációs eszközét. Három fiatal haurani arabot megöltek a zsidók és két arab gyermeket, mert kellett nekik a vér peszachra.

Zsidók a felelősek — ordították az izgatottak. A régebbi időkben az arab vezetők undorral fordultak el ettől az átlátszó mesétől, mert valahogy a keleti ember gondolatvilágától távol áll ez a rémmese. Elvégre sémiták az arabok is, fél-testvérek a biblia szerint is, ha mostoha féltestvérek is, akik gyilkolnak is, ami már egyáltalában nem „testvéri“ gesztus.

Felmerül a kérdés — vajjon az európai rém, már mint a rituális vérvád, miért és honnan szerzett aktualitást Palesztinában? A horogkereszt indult rohamra ott is. Nem csak „Wotan“, hanem „Allah“ is kell hara-

Feltárva az ablakok

Kinyílnak a szivek

Megjött a tavasz

Most igazán **NIVEA**-val a levegőre és napra.

S. J. AGNON:

LAGBEOMER MERONBAN

Elt Tibériásban egy kedves ifju, egy özvegy asszonynak egyetlen fia, aki messzszire kimagaslott társai közül a Tóra tudásában és Istenfélelemben és minden gondolata és vágya csak az volt, hogy Isten parancsait teljesítse. Egy napon ez az ifju nagyon beteg lett és az orvosok lemondtak az életéről. Családtagjai kétségbe esve ülték körül betegágyát, egyedül Isten segítségével reménykedve.

Ebben az időben Tibériás tele volt szentéletű emberekkel, a Tóra áhitatos művelőivel akiknek az imája hamarabb talált utat Istenhez és amidőn ezek megtudták, hogy a kiváló ifju halálán van, nagy részvétet éreztek iránta. Így szól egyik a másikhoz: Imádkozzunk érte hátha meghallgatja az örökkévaló áldassék az Ő neve, imánkat és megajándékozza az ifjut további élettel. Elsiettek Tibériás megszentelt imaházaiba, amelyeknek ős falai között nem halkult el soha egy pillanatra sem a Tóra szava, pénzt osztottak szét a szegények között, hogy beteljesedjen a nagy beteg az irás: „és a jótékonyság megment a haláltól“ és egész nap

és egész éjjel imákkal és könyörgésekkel töltötték az időt. Azután ellátogattak Rabbi Meir-bálsnesz sírjára, valamint a többi taníták, amirák és szentek sírjaira, akiknek porhüvelyé Tibériás homokjában nyugodott, nagy sírassal borultak sírjaikra és mécseseket gyújtottak meg fölöttük a beteg ifju éveinek száma és az emberi korhatár évszáma mennyiségben, úgy, hogy az egész Tibériás fényben úszott, a gyertyácskák lángerdejéig. De minden hiábavaló volt, a beteg csak fogyott csak gyengült és a lélek csak pisláskolt benne, mint a haldokló gyertyaszál. Midőn a jámborok látták, hogy a beteg már olyan gyenge, hogy bucsuzik tőle a lélek és órái meg vannak számlálva, így szóltak egymáshoz: testvérek, mit tehetünk még a beteg érdekében, amit még nem próbáltunk? És szomorúan bólongattak a fejüikkel: bizony mindent megpróbáltunk vele, ami hatalmunkban volt... És fogták imakönyveiket és fájó szívvel hazatértek.

De az Örökkévaló még gyönyörködni akart az ifju tóratanulásában és másképp határozott. A beteg hozzátartozóiban felbuzgalt a vágyat, hogy elvigyék a lágbeomeri ünnepségre, amikor az áhitatos emberek ezrei a világ minden részéből elzarándokolnak Rabbi Simon ben Joehái síriához és ab-

ban reménykedtek, hogy a szent tanaita érdemében a halálán levő ifju is fel fog gyógyulni. A beteget hordágyra helyezték és gyalogszerrel utnak indultak vele, utközben megpihentek Száfetben, ahol abban az időben rendkívül sok híres orvos tartózkodott, akik azonban mihelyt megérintették a beteg pulzusát, lemondólag intettek fejüikkel és kijelentették, hogy a betegnek csak percei vannak hátra. Ekkor a hozzátartozók az elaléltan fekvő beteggel Méronba siettek és mire odaértek, a betegben már alig volt élet. Lehelyezték drága terhüket a Szent sírbarlangja elé és olyan szivettépő hangos zokogásba kezdtek, hogy a világból összesereglett zarándokok mind vetkűt sirtak.

Ebben a pillanatban új zarándokcsoport tűnt fel. Száfet bölcsői közeledtek szűrtórakkal a karjaikban, táncolva, háladalokat énekelve, zeneszerszámokon játszva jöttek és a rabbik bölcs, ősz fejedelme, egy szentéletű, szépséges, angyalarcu férfi haladt az élükön. Midőn az ősz rabbi megpillantotta a sír körül jayveszékeltő tömeget, megkérdezte tőlük: miért sirtok?... Erre elmesélték neki a beteg ifju történetét, akit hasztalan hoztak Méronba, mert úgy látszik, itt fogja kielelni nemes lelkét. Ekkor így szólt a szent Rabbi: szabad-e, hogy a nap, mi

gudjon a zsidókra. A horogkereszt nemcsak azon mesterkedik hogy Németországban el-tünjenek és Németországból — hanem a vi-lágból is kiakarják üldözni, mert akkor is fél a „bátor és hősiés” német nép, ha Palesz-tinában fog élni és dolgozni tudni a zsidó-ság. Szerintünk a leggyávább nép a német — ha így fél a zsidóktól.

S hogy mennyire csak cím kell ahhoz, hogy a gyűlölet lángja fellobbanjon, legjobb példa, ha elmondjuk, hogy a horogkeresz-ten kívül, milyen más eszközökkel is dolgoz-ik a zsidóellenes propaganda a Szentföldön

Az „United Press” amerikai sajtóiroda meginterjuvulta Hassna Sidky el Dajani-t, aki azt mondta, hogy a zsidó bolsevizmus ellen küzd az arabság.

Azt mondja az arab vezér, hogy 10.000 kommunista jött be a zsidókkal és ezek — „felfordítják” az ország rendjét.

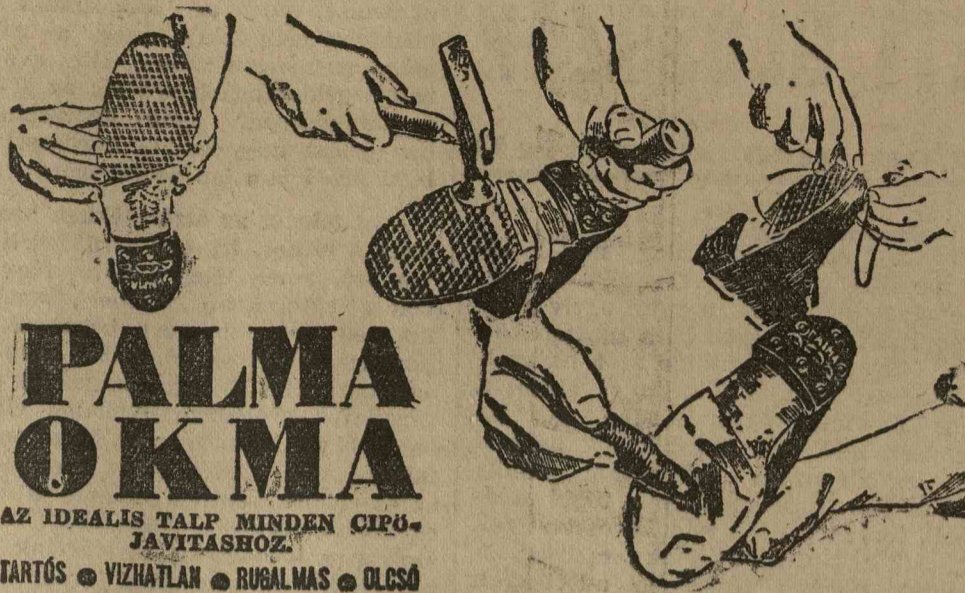
Rituális gyilkosság! Zsidó bolsevizmus! Ismert hamis jelszavak, még itt Európában is régi fegyverek. Régi, aljas és gonosz, — de hatásos. Most az iskolázatlan arab töme-geken is kipróbálják. Sikerülni fog, mert hiszen ami utána következni fog az az igazi üsd a zsidót!....

Turnu Severinben dolgozik a Totul pentru țara...

„Totul pentru Țara, ami lefordítva azt jelenti, „mindent az országért”, erőteljes te-vékenységbe kezdett. . Azt mondják — és sajnos igaz, — hogy a felosztott vasgárda örökségét vette át. Elnöke Zizi Cantacuzino tábornok, aki bizonyos tekintetben nevetsé-ges figurája a román közéletnek, de ahhoz elég komoly, hogy az antiszemitizmust pro-pagálja.

A napokban kezünkbe került egy rö-pcédula, amelyet a nagy ó-királyságbeli vá-rospan Turnu-Severinben adott ki a Totul pentru țara. A röpcédula azzal kezd, hogy az egész ország kereskedelme zsidó kezek-ben van. Ime a példa: és felsorolja az ösz-szes zsidó cégeket, szakmák szerint. A vé-gén pedig természetesen bojkottra szólítja fel a röplap olvasóit és azt a reményt fejezi ki, hogy az ország kereskedelme át fog ke-rülni fajtszta kezekbe, ha a bojkott sikerül. A receptet Németországból kapták, meg ta-lán Debrecenből. És sajnos meg van a lehe-tősége ennek a szélsőjobboldali társaságnak hogy a mételeyt terjessze.

Nem először kérdezzük — és nem is

**PALMA
OKMA**

AZ IDEALIS TALP MINDEN CIPŐ-
JAVITASHOZ.

TARTÓS • VIZHATLAN • RUGALMAS • OLCSÓ

utoljára — Ha vajjon egy szélsőbalol-dali „röpcé” jelent volna meg a turnu-seve-rini uccákon, akkor is vigam terjeszthették volna? Vagy Zizi tábornok törvényen kívül áll? Vagy törvények felett? — mintha ural-kodója volna a mehedinti megyének? Mi hisszük és bizunk abban, hogy a bizanci származású Cantacuzino tábornok akciója megfeneklik a román nép józanságán. Ok-kal és joggal hisszük, mert meggyőződünk arról, hogy a nép többsége nem ül fel ezek-nek a jelszavaknak, hanem bámulatosan egészséges ösztönnel megérzi, a sarlatánsá-got és folytatja az ország érdekében törté-nő konstruktív munkáját. Amelyben termé-szetesen erején felül vesz részt az ország zsidósága is.

Rossz érzés lehet mégis a turnu-seve-rini kereskedőknek pellengéren állni, de ezt is kiheverjük majd, amint sok nagy és még nagyobb csapást is áthidaltunk már, tüp-lemmel és szorgommal.

Naivitás, vagy cinizmus?

Ezek az angolok nem lehet eliga-zodni. Sokszor olyan naivnak tetetik magu-kat, hogy azok akik nem ismerik őket, azt hiszik, hogy valóban ilyen „sima” emberek az angolok. Például most mi van? Wedg-wood ezredes a cionizmus őszinte és nagy barátja interpellált a palesztinai ügyben és az angol mandatarius hatalmat teszi fele-lőssé az eseményekért. — De főképen azt,

hangoztatta, hogy a nemzeti szociálista pro-paganda főleg Haifában türehetetlen és mit szándékszik tenni a kormány ennek meg-szüntetésére?

Thomas gyarmattügyi miniszter vála-szolt. Kenetteljesen, szemforgatóan azt mondta, hogy létezik ugyan egy náci-agitá-ció Palesztinában, de csak az ottlakó néme-tek között.

Naivitás ez, vagy cinizmus? Nem tudni de viszont azt minden gyerek tudja Palesz-tinában, hogy dr. Frick náci-vezér, amikor Palesztinában volt, akkor tekintélyes össze-geket adott a főmuftinak, bizonyára nem azzal a céllal, hogy a mohamedán egyház gyarapodjék. Vajjon a sok hajókról becses pésett propaganda anyag milyen célt szol-gál, hanem azt, hogy a zsidók elleni gyűlö-letet szítsák. Viszont a német gázság, az arab gyűlölet és az angol szemforgatás együtt, nem vezethet sok jóra, de nem csak a zsidókkal szemben, hanem legfőképen az angoloknak árthat. — A brit világbiroda-lom erjesztő mikrobái ezek a náci agitációk, amelyekkel a németek mindenfelé operálnak csakhogy aláássák az angol impérium világ hatalmát. Egyik részen a szovjet, másrészt a németek. De az angol urak Londonban tul naivnak tetetik magukat és főleg féreisme-rik a világot, amikor azt hiszik, hogy a pa-lesztinai zsidók „prügelknabei” szerepet — csak egymaguk fogják viselni. Csak előbb jönnek a zsidók, azután jönnek — az angol-ok. Mert a németek nemcsak a zsidókat gyűlölik, hanem világpolitikai elgondolásuk hoz szervesen hozzátartozik az is, hogy a brit elgondolásokat kontrakarirozzák.

Nem akarja észrevenni az angol gyar-mattügyi miniszter, hogy egész Közéleleten angolelles propaganda folyik? Naivitás ez vagy cinizmus? A palesztinai angol hatósá-gok merev nyugalommal nézik, amíg az el-lentéteket szitják náci-pénzen. Nem gondol-ják, hogy tul sokáig várnak? Valószínűleg ezt kérdi Wedgwood ezredes is, aki elsősor-ban az angol és azokat az érdekeket tartja szem előtt, s csak másodsorban a cionizmus nagy barátja. Ő jól lát — Miért nem hallgat-nak vajjon rá? Miért?

dón a rabbi Simon lelke a fénylő egekbe szál-
lott, a sirás és a gyász napjává változzék.
Rögtön a szolgálkhoz fordult és megparan-
csolta nekik, hogy minden embert küldjenek
ki a sirbarlangból és az imaházból és ügyel-
jenek, hogy senki se tegye be oda a lábát,
amíg ő jelt nem ad erre. A haldokló ifjut pe-
dig behozatta a sirbarlangba, levétette a hord-
ágyról és párnákból fekvőhelyet készített
neki a földön. Ezután bezárta a barlang aj-
taját és egyedül maradv a beteggel, körül-
járta a barlang falait áhitatos imába me-
rülve. Midőn elérkezett a mincha ideje,
kinyitotta az ajtót és behívott nyolc ősz öreg
embert, akik soha sem mulasztották el,
hogy a közösséggel együtt végezzék el a
reggeli és esti imákat, odalépett velük Rabbi
Simon ben Jocháj sirjához és így szólott:
Rabbi Simon! Rabbi Simon! Te tudod,
hogy gyermekkorunk óta nem mulasztottunk
el egyetlen nyilvános imádkozást sem és
ez az ifju, aki élettelenül itt fekszik, a tizedik
viszont tíz ember nélkül nem lehet nyilvános
Istentiszteletet tartani, ha tehát nem fogsz
gyorsan segítségért könyörögni az ifju szá-
mára, akkor kényszerítve leszünk először
életünkben áthágni a szent hagyományt és
magánosan leszünk kénytelen imádkozni. —
Igy állottak döbbenetes áhitatban a sir előtt
és figyelték a fiu viaszfehér arcát: nemre

szállt bele vissza az élet. Ekkor egymás
övébe fogóztak és kórusban sirva kiáltot-
ták: Rabbi Simon! Rabbi Simon! Te tudva
tudod, hogy mióta öntudatunkat bírjuk, nem
imádkoztunk „minján” nélkül, hogy keveseb-
ben lettünk volna tíz férfinél és most, még
igazolások fénylő napján nem tudunk a tíz
emberből álló szent közösséggel imádkozni.
És a várható csodában bizva az öreg szent
Rabbi, rögtön hozzáfogott a mincha imához,
elkezdte az „Ásré jajsvét” recitálni, mondat-
ról mondatra haládv tovább áhitatos félelem-
ben, minden tagjában reszketve, míg társai
izzó áhitatban mondták utána a szent sza-
vakat és amikor elérkeztek ahhoz a mondat-
hoz, mely így szól: „közel van az Örökké-
való azokhoz, akik igaz szlyből hívják”. —
gyenge hang ütötte meg füllüket, amely felső
hajtv a haldokló ajakán és mint éledő ma-
dár csipogása folyton zengett és erősödött a
a hang, míg betöltötte az egész barlangot és
a csodára ébredt emberek túlradó gyönyö-
rűségben hallgatták a mincha következő
mondatát: „és teljesíti Isten azok kívánságát
kik őt féltik és kívánságukat meghallgatja
és megsegíti őket. . .” És ime a beteg ar-
cába egyszerre visszatért az élet és fénylő,
ébredő mosollyal felegyenesedve a helyén,
együtt imádkozott tovább a most már tíz tag-
ból álló szent gyülekezettel

Sportemberek figyelmébe!

Rakettek, tenniszlabdák, ping-
pong és futball-cikkek. Legújabb
fényképezőgépek és tilmek és az
összes

sport-cikkek

nagy választékban, kiváló minőség
olcsó árakkal. Kaphatók:

LEONARDO

rádióüzlet, Oradea. Avram Iancu ucca.

ERDÉLYI ZSIDÓK BUCUREȘTIBEN

A lüktető főváros zsidó életének néhány epizódja úgy gondoljuk, érdekelni fogja olvasóinkat. Ezek az epizódok olyanokról szólnak, akik évekkal ezelőtt még benne gyökereztek az erdélyi humuszban, de a változó életkörülmények arra kényszerítették őket, hogy a vidéki tespedés helyett, a nagy román főváros életébe kapcsolódjanak bele. Természetesen egy ilyen átköltözés nem csak fizikai változást jelent, mert a zsidóság csodás alkalmazkodási képességével, rövid néhány év alatt lelkileg is beilleszkedett a főváros életébe. De ne gondoljuk egy pillanatra sem, hogy mentalitásuk „ó-királyság-beli” lett, hanem valahogy azt kapirozták, mi jó és üdvös az ottani zsidók világában, viszont a kinövéseket nem vették be.

Az első és leglényegesebb az, amit észünk hogy teljesen levetették az asszimilációs velleitásokat, amelyekkel elindultak mint bizonyos ballasztal, de amelyet találnak meg a régi királyság-beli zsidó körében. — A zsidó kollektívum iránti érzést rögtön átvették és ma olyan áldatkészek, annyira együttérzőek minden területre a világ zsidóságával amelyet régi helyükön nem érezhettek. Nem pedig azért mert — ne tagadjuk — az ugynevezett „magyar-zsidóság” nem tudott sohasem olyan széles horizonton gondolkodni, mint beenszüllött romániai zsidó. Annak minde volt a közelmúltban és van a jelenben még érzéke ahoz, hogy élénken rezonáljon a világ zsidóságában végbemenő minden mozgásra, és ha kellett és szükségét látta járta nemcsak platonikus szívét, hanem nyelkién zsebét is. Ezt megtanulta rögtön odavándorolt zsidóság és ezt a szép émagasztos zsidó eszményt még tovább fejlesztette. De!... És itt álljunk meg egészóra. Amellett, hogy ezt a kitűnő tulajdonságot átvette, nem vette át a közönbösséget amely vallási szempontból szintén jellemző, őt szomorúan jellemző a bucarestii zsidóra. Itt viszont megint metamorfózisra ment át ez az odavándorolt zsidóság. És is — hogy úgy mondjuk — jó irányban mert öröndetes tapasztalat, hogy sokan az közül, akik régi lakóhelyükön, ahol könnyebb volt megtartani a vallás törvényeit, akat negligáltak, addig most Bucaresti lát forgatagában közeledtek sőt visszatérték a valláshoz és ma leglelkesebb hívei a valsi életnek. — Érdekes jelenség, hogy sokakik régimódi jelszóval „neologok” voltak otthon, ma a vallási érzés legfőbb zászlóvivői Bucarestiben. Ők akarnak kóser hus intenzív vallási életet, élénk hitközségi tevékenységet és horribile dictu — még vallás főrabbit is akarnak választani.

Pregás szavakkal így fejezhetnők ki azt: az erdélyi zsidók Bucarestiben a három fő és jellegzetes tényezőt tették magukévá (Tisztelet a kivételnek)! Tesuvoh-t tettek, mert zslóbbakká váltak, tefilloh — imádkozni járnak és cedoko — minden közécra szívésé és lelkesen adnak.

INÖVESEK, AMELYEKROL NEM TUDHATNEK

Természetesen ez a generóztatás bizonyos károkkal is jár — a bucarestii zsidókra. Mivel közöndomásu, hogy — adnak, minden nap, sőt a nap bármilyen szakában erdélyi kéregetk kopogtatnak az ajtókon. Ezek megint két kategóriába sorozhatók be. Az egyik a köznek gyűjt, (mellesleg 30—40% jutalék jár neki önzetlen munkájáért!) a másik aperté kimondja: önmagának akar egy kis pénzt. Panaszkodnak is e miatt és nem is minden ok nélkül. Kétségtelen és tagadhatatlan, hogy „nem megy rosszul” ott az erdélyieknek, de olyan jól mégsem mehet hogy minden sebet beköthessenek. Ime egy kis „kinövése”. Az agudisták Erdélyben szerettek kezdenek újból és szattal tizenötöd

szőr (Évenként legalább egyszer nagy elánal nekiindulnak). És felkeresik elsősorban a bucaresti-cionistákat. Azok pedig nem is nagyon kutatják, hogy mire, de jön egy zsidó és adnak. Néhány napra rá látják, hogy agudista „korifeusok” lettek amit elértek akaratlanul — néhány száz lejjel. Prononszirozott cionisták akiket „kitüntettek” az Agudista vezető állásokkal.

Az agudista részéről ez a „bőkezűség” érthető is mert — ugylátszik — önmaguk között még keresve sem találnak alkalmas vezetőket. Egy kis tekintélyt így szívesen kölcsönöznek a cionistáktól... Kapard meg tehát az agudistát és kibuvik alóla a minden zsidó megnyilatozást támogató prominens cionista...

KÖVETÉSRE MÉLTÓ PÉLDA

Cikkünk elején említettük, hogy mennyire tanulhatunk bizonyos szempontból az ó-királyság-beli zsidóktól. Példa erre az ismert bucaresti-i importőr, aki egy igen nagy német céget képviselt. A cég mindig kámb hitlerista vizekre evezett, amelyet nem birt bevenni a bucaresti-i zsidó és egy napon bejelentette az általa képviselt cégnek hogy lemond képviseléről. Lemond róla — és most bámulj olvasó — ezzel évi egy millió lej jövedelemtől esett el. Egy millió lej egy vagyon — és csak azért, mert meggyőződését követte. Hol van ettől az erdélyi mentalitás, amely — sajnos — nem reagál a bojkott mozgalomra és továbbra is rendel a német árukat — garas hasznokért. — Tudjuk az illető nevét és ismerjük minden részletét az ügynek. Így van — nem legenda és nem mese. Modern zsidó hős — a hitleri kor egyik példaadó dokumentuma.

A BUCUREȘTI ZSIDÓ ORVOSOK

Azt talán tudja már a közvélemény, hogy milyen szép pozíciókat szerzett ott az erdélyi zsidók egyrésze tudása és tehetségénél fogva bizonyos vállalatoknál. Sok igazgató vezető pozícióban szolgálja az ország konstruktivitását. De ezeken kívül a mérnökök dolgoznak sokat és sok impozáns ház köszönheti leleményességüknek, rátermettségüknek létét a bucarestii bulvárdokon. De a legtöbbet az orvosok jelentenek. Ahány orvos odakerült, mind kitűnően elhelyezkedett. Van közöttük olyan is, aki a királyi udvarnál is ismert és szolgálja azt tudásával és tehetségével. De a többiek is mind egytől-egyig, kedveltek nemcsak zsidó, hanem román körökben is. Meg is érdemlik ezt a bizalmat, mert képzettek és lelkiismeretes orvosok. Külön arányuk,

hogy hamar lemondtak a német gyógyárak terjesztéséről és az ezzel egyenértékű francia, svájci, olasz, angol és végül belföldi gyógyárakat használnak prakszisukban.

AMI ERDÉLYBEN NEM FORDULHAT ELŐ.

Kis eset, de jellemző. Egy Erdélyből elszármazott és igen jelentős pozícióba került vezérigazgató eloszobájában összekerült három lap szerkesztője. Egy zsidó, egy erdélyi magyarpárti és egy bucarestii ujságé. — Mindhárman beküldték névjegyüket, mire szobája ajtajában megjelenik a vezér és így szól:

— Engedjék meg az urak, de először a zsidó lap szerkesztőjét fogadom, mert az áll hozzám a legközelebb.

Hogyan volna ez Erdélyben? Valószínűleg egyiket sem fogadná, de ha igen — a zsidó ujság talán utoljára maradna. Talán ugyanez a „vezér” is így tett volna — erdélyi pátriájában. De most nem teszi — mert zsidóbb lett — Bucarestiben.

Talán egy kicsit hazabeszélünk, amikor elmondjuk, hogy a zsidó lapokat szeretik és megbecsülik a bucarestii magyar nyelvű zsidók. Megbecsülik azt a heroikus munkát, amelyet végeznek. És ez jól esik azoknak, akik fáradságot, munkát, odaadást, lelkiismeretes lelkességet adnak ujságjukba, hogy a zsidóság legerősebb fegyvere, a betű elvégezze azt a magasztos feladatát, amelyre hivatott. (W. S.)

Rendkívül tontos minden nőre nézve...

hogy arca tiszta, fiatalos és üde legyen öröm a nő élete, ha a férfiak megbámulják, ugyanakkor szívesen veszik, ha nő társa szépsége miatt irigykedik rá. Mind ezt ma már elérheti Ön is, hölgyem, hogy ha krémek közül a Floreal-krémet használja. A Floreal 1. számú fényvédő krém a Floreal fényvédő puder alá nappalra az arcnak üde, fiatalos külsőt kölcsönöz és megakadályozza fényvédő tartalmánál fogva a szeplők kijövetelét.

A Floreal 2. számú krém éjszakai használatra szeplős, pattanásos, májfoltos arcoknak a tökéletes rendbehozására szolgál, mely 10 napi használat után máris bámulatos eredményt biztosít.

A Floreal krém téglényenként 40 lej, puder 30, 50, 90 lei. A Floreal cikkek főlerakata Pap Drogueria, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai szétküldés.

Németország!...

A NÉMETORSZÁGI ZSIDÓSÁG HELYZETE FOLYTON SÜLYOSBÓDIK.

Az európai helyzet folyton kuszáltabb lesz. A nagy népek, éppen úgy, mint a kicsik a legnagyobb szorongás napjait élik, mert nem tudják mikor kezdődhet az új mindennél rémesebb haláltánc. Természetes tehát, hogy valamennyi népnek a legnagyobb gond az, hogy miképp gondoskodhat legbiztosabban a saját sorsáról. Éppen ezért érthető is, ha nem áll az európai érdeklődés homlokterében a németországi zsidóság sorsadacára annak, hogy ily keserves szituációban talán még sohasem volt ez a félmilliónyi zsidóság.

Míg néhány hónappal ezelőtt az ottlakó zsidóság egyrésze úgy érezte, hogy minden üldözés dacára az ország területét nem hagyja el, addig most, a folytonos újabb rendelkezések folytán mindinkább kétségtelen né válik a helyzet tarthatatlansága valamennyi Hitlerországbeli zsidó számára. Ma már az a helyzet, hogy egyetlen zsidó sem kértelkedik abban, hogy neki menni kell az országból. A napokban megállapították például hogy Frankfurt am Main, München, Köln, Hannover, Leipzig, Mannheim és Karlsruhe zsidóságának több mint fele megtakarított pénzének utolsó maradványait éli fel. Most még van kevés pénze, mert hiszen eladta vállalkozását, üzletét, de ez a pénzforrás hamar kimerül. Ezért történik azután, hogy ezekből a városokból mindinkább hallatszik az a segélykiáltás, mely szerint menni akarnak bármelyik országba, bármikor, bármilyen munkára mert nem bírják tovább azt az atmoszférát, mely őket az éhhalálba kergeti.

Heinrich Stahl, a berlini hitközség nemzionista elnöke a következő kijelentést tette a napokban a hitközség előjárósági ülésén:

— A helyzet olyan, hogy valamennyiünknek arra kell gondolnunk, hogy ki kell vándoroljunk. Főleg és legelső sorban az a feladatunk, hogy ifjúságunk mielőbbi kivándorlásáról kell gondoskodnunk, hogy valahol megtalálják elhelyezkedésük lehetőségét. A zsidóság jövője érdekében valamennyiünknek azon kell dolgoznunk, hogy az ittmaradt zsidóság sorsát némiképp enyhítsük és a rendszeres kivándorlást elősegítsük elsősorban Palesztinába, mert a legtöbb lehetőséget ez mutatja.

FRANK MINISZTER SZERINT NEM LESZNEK UJABB ZSIDÓ TÖRVÉNYEK

Az essen Nationalzeitung részletesen ismerteti azt a beszédet, amelyet dr Frank birodalmi miniszter tartott a római fasiszta kulturházban. Az állameszme és társadalmi gondolat után megteremtődött a nép-fogalom is, amely szintén átértéklődött. Frank ismertette a nemzeti szocializmus eszméjét és többek között kijelentette azt is, hogy a zsidó törvények hozásának ideje lezárult. Németországban még most is él félmillió zsidó, akiknek a hajukszála sem görbül meg. (Igy mondta a birodalmi miniszter Rómában. — Mi nem vagyunk ilyen hiszékenyek, mi tudjuk, mi a helyzet Németországban.)

A MAGÁNISKOLÁK MŰKÖDÉSÉNEK NINCS AKADÁLYA.

Rus birodalmi miniszter április 24-én rendeletet adott ki, amely szerint az 1936. tanévben magániskolák nem vehetnek fel újabb tanulókat. Ezzel szemben zsidó magániskolák felvehetnek tanulókat továbbra is. — Ez feltétlenül nagy könnyebbséget jelentene azoknak a szülőknek, akiknek iskolaköteles gyermekeik vannak, csak attól félnek, hogy helyhiány miatt nem tudnak a sok kérésnek eleget tenni.

A STÜRMER BAJBAN VAN

Berlinből jelentik: Az utóbbi napokban a német főváros falairól és az épülő házak gerendáiról eltűntek az antiszemita felirások. — Ugyancsak eltűntek a Stürmer című antiszemita lap reklámjai is a német főváros utcáin. A kormány ugyanis nem akarja, hogy az olimpiászai előkészítő tréningre érkezők kellemetlen benyomást szerezzenek a mai Németországról. Másfelől kétségtelen, hogy ezeket a rendszabályokat a német kormány az angol részről jövő figyelmeztetésre vezette be. Anglia néhány héttel ezelőtt azt a tanácsot adta Németországnak, hogy mérsekelje a zsidóellenes kampányt, mert csak így nyerheti meg az angol közvéleményt. A Stürmer ellen náci körökben újabb ellen-szenv nyilatkozik meg, aminek az a következménye, hogy az újság sokkal kisebb példányszámban kerül ki. Emiatt Julius Streicher nagy felháborodással írja egyik legutóbbi cikkében, hogy már a nemzeti szocialisták táborában is vannak elemek, akik azt kívánják, hogy hagyjanak békét a zsidóknak és hogy a Stürmer ne írjon olyan „csapszéki“ hangon. Streicher kijelenti, hogy senkitől sem fogad el leckét és nem fogja beszüntetni zsidóellenes taktikáját. Aki zeti szocialista.

VALTOZÁSOK A BERLINI ZSIDÓ HITKÖZSÉGBEN

Berlin. A berlini zsidó hitközség a következő alapszabály módosítást közli: Az állami megbízott rendeletére Berlinben a hitközség vezetőségében változásnak kell beállnia. Az 1935 július 23-iki rendelkezés értelmében (31. paragrafus a vezetőség összesen 7 tagból állhat. A vezetőség ennek folytán a következőkből áll: vallási liberálisok (Stahl, Rosenthal, Fuchs) három cionista (Klee, Karisky, Tuchler) és egy konzervatív (Schoyer.) Az elnökség is átalakult és pedig a következőképpen. Elnök: Heinrich Stahl igazgató, alelnök: dr Alfréd Klee, második alelnök: Adolf Schoyer.

GETTOISKOLÁK NÜRNBERGBEN

Streicher városában sikerül először megvalósítani azt, amit Julius Streicher az egész német birodalom számára tervez. Eltávolították valamennyi zsidó tanulókat a nyilvános iskolákból és külön zsidó iskolákat állítottak fel számukra, amelyet getto iskoláknak nevez ez az uszító német sajtó.

A nő kell meg mondja véleményét...

főként azokban a kérdésekben, amelyek közvetlenül a női nemet érintik. Mert "Csak is ők" ismerik azt az egész közérzetre kiható súlyos nyomást, amelyet a menstruációs zavarok okoznak. A menopauza (változó évek) idején fellépő súlyos testi és idegzavarokat, amelyek az egész szervezetet és lelki életet felforgatják, legelső sorban szintén a nők ismerik legjobban, habár az ilyenkor fellépő állandó ingerlékenység bizony a közvetlen környezetet is megviseli.

Az előrelátó okos nők azonban megtalálják a módját annak, hogy megszabadítsák önmagukat a szenvedésektől és megkímélik környezetüket az idegbetegségektől, mert a tudomány ma már rendelkezésükre bocsátja a "Menoklin" nevű gyógyszer, amely a legismertebb tudósok hosszas kísérletének eredménye és amely megszabadítja a nőket a havi tisztulásnál fellépő görcsöktől, hevülésektől, migréntől, álmatlanságtól, valamint a menopauza idején fellépő mindennemű testi és lelki szenvedéstől. A "Menoklin" visszaadja nyugalalmát és egészségét.

Lei 125 utánvétellel küldi: Császár F. Gyógyszertára, Bucuresti, Calea Victoriei No. 124.

A ZSIDÓ ÁLLATORVOSOK KENYER NÉLKÜL ÁLLANAK

Berlin. A kormány külön rendeletet adott ki az állatorvosokra vonatkozólag. Németországban az üzheti ezt a foglalkozást, aki bizonyos helyen angazsálva van. Felvenni pedig csak azt lehet, aki megjárta a fajvédelmi törvény rendelkezéseinek. Németországban jelenleg száz zsidó állatorvos működik, akik most már vehetik a vándorbot a kezükbe s új megélhetés után nézhetnek esetleg koldulhatnak.

A ZSIDÓ GYÓGYSZERÉSZEK

Az 1935. év december 13-án kiadott gyógyszerészekre vonatkozó törvény végrehajtási utasítása most jelent meg és ennek értelmében a zsidó nem lehet gyógyszer-tárbérlő. Viszont zsidó tulajdonos kényeszerítve vannak gyógyszertáruk bérbe adni.

A ZSIDÓ GYERMEKEKNEK IS JEZNI KELL

Berlin. A sokgyermekes családok segélykapnak a német államtól és különböző kedvezményeket. A most megjelent rendelkezések értelmében ezekben a kedvezményekben csak olyan szülők részesülhetnek, akik az 1935 szeptember 15-iki állampolgári törvények értelmében teljes jogú polgárok. Ennek értelmében zsidó gyermekek nem kaphatnak segély élelmet, ha szegények a szülei.

Izléses és szép
**ékszer-
szükségleteit**

Dietrich & Stössel utóda

Stössel József cónél

szerezze be

Cluj, Piața Unirii 17.

Alapítva 1867.

Raktárunkon levő

siremlékek

minden elfogadható áron eladó.

Weiszlovits I.

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13.
az udvarban.

Értesítés!

Szives tudomására hozom az igen tisztelt közönségnek, hogy **férfi-szabó üzletemet** **uri-díval** **kibővítve**

e hó folyamán

Regina Maria-tér 3 szám alól

át helyeztem

Regele Ferdinand-ut 4 sz. alá
(Zárda épület)

HACKMAYER

uri-szabó

Oradea, Regina Maria
tér 3 szám.

== HIREK ==

„Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Ijjar 16. Május 8

Szombat: Ijjar 17. Május 9.

4. פרס

Heti szidra: אמור

Heti haftóra: והכהנים הלויים

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7:30

gyertyagyújtás 7.40

Istentisztelet kezdete 7:50,

Szombat befejezése 8:45.

Vasárnap. Május 10-én ליג בעומר

Lag-Beomer...

Harmincharmadik napja a szefirának, helyesebben a szefira olvasás harmincharmadik napja. A gyásznapi alatt, ez közbeékelte ünnep. Ijjar 18-ika. Ünnep ez, mert ezen a napon szünt meg Rabbi Akiba tanítványai között a járvány. Ezért nincsenek gyászjelek ezen a napon. Illetőleg felfüggesztetnek. Ezen a napon esküvőket tarthatunk és a gyász jeléül viselt szakált is lehet nyíratni.

A kabalistáknak különösen nagy ünnep a Lag-Beomer. Ezen a napon halt el Rabbi Simon ben Jojai, aki állítólag a Sohar szerzője és ő volt az, aki meggyújtotta az égi fényt. Ezért nevezik ezt a napot „Hillula rabbi Simon ben Jojai” melyet tüzek gyújtásával ünnepelnek s a kabalisztikának tiszteletét éneklik.

Palesztinában Meronban, Saffed mellett nagy ünnepségek vannak ezen a napon, — mert ott mutatják Rabbi Simon sírját, mely szent hely. Akkor az egész Erecből odazarándokolnak a vallásosak és imádkoznak a szent sírnál...

Lag Beomer... tipikus zsidó ünnep. A héthetes gyászban egy pillanatnyi örömsugár. — Huszonnégyórás megkönnyebbülés, amikor lehet mélyet lélegezni és megszagolni egy tavaszi pompában ünneplő virágszálat. Örök zsidó sorsunknak megfelelő ünnep.

Vajjon milyen ünnepeink lehetne, ha a gyűlölet pusztító járványa elülne az emberek között, amely napjainkban is többet pusztít, mint az egykori járvány, Akiba rabbi tanítványai között...

— A Mizrahi protestál. — Ismeretes, hogy a legutóbb Luzernben megtartott XIX. cionista világtalálkozón a mizrachisták, csak azzal a feltétellel voltak hajlandók az executívába megbízottjukat delegálni amennyiben a világszervezet vezetősége garantálta, hogy a vallási ügyekben mindenben tekinteni fogja a Mizrahi követeléseit. Csak nem háromnegyedéve telt el amióta a kongresszus ezt a határozatot meghozta és a Mizrahi bedelegálta Rav Fischmant, mint a Mizrahi reprezentánsát, A Mizrahi Executívéje most felszólította megbízottját Rav Fischmant, hogy szerezzen érvényt a határozatnak. Ennek értelmében Rav Fischman rövidesen protestálni fog oly értelemben, hogy a kongresszus vallási határozatainak feltétlenül szerezzenek érvényt.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

— Olaszország nem vesz részt a tel-avivi vásáron. Jeruzsálem. Az április 30-án megnyitott tel-avivi vásáron nem vesz részt. Ez azért történik, mert a Palesztina kormány nem volt hajlandó olasz árukat a vásárra engedni, csak grafikonokat és fotográfákat. Olaszország nem egyezett bele az ilyen megoldásba. Anglia álláspontját azzal indokolja, hogy a Népszövetség november 18-án kimondta a szankciók érvényességét Olaszországgal szemben.

— ELJEGYZÉS. Teltser Margitka urleányt, eljegyezte Zimlichmann Salamon — Oraşul-Nou.

Kabát-, komplé- és ruha divatszövefeket nagy választékban. Iszál a hölgyközönség Kertész Sándor női-divatáruházában, Piafa Regina Maria 1. Ellsmerf olcsó szolid szabott árak.

— Antiszemita kilengések Radauti-ban. Több mint két hónapja naponta megismétlődő események színhelye Radauti bukovinai városka. Minden pénteken, amikor a hetivásárt tartják goga-cuzista agitátorok a falusi parasztokat felheccelik és számos zsidó elárúsítót elkergetnek a vásárról, miközben áruikat széjjelhordják. Legutóbb egy zsidót úgy megverték, hogy súlyos sebesüléseket szenvedett. Két huligánt letartóztattak és egy zsidó kereskedőt, aki önvédelemből viszszaütött. Később mindhárom szabadlábra helyezték. A radauti zsidóság egy memorandumot nyújtott át ezzel kapcsolatban a prefektusnak és kérték, hogy gondoskodjék biztonságukról. Ugyancsak Storojinechen is előfordultak hasonló események, ami a zsidó lakosságot erősen nyugtalanítja.

— Intelligens, jobb zsidó lány, Erdélyben elhelyezkedést keres. Szívesen megy öregpárhoz, vagy gyermekek mellé anyahelyettesnek. Vállalja a háztartás vezetését és esetleg üzletben is segédkezik. Csak mint család tag tekintendő. Cim: Bein Oradea, Cuza Voda 39.

Három zsidó közgazdasági vezetőfiut keres kedelmi tanácsossá nevezett ki a csehszlovák kormány Pozsonyban. Bratislava — A csehszlovák kormány a következő három zsidó közgazdasági vezetőfiut tüntette ki a kereskedelmi tanácsosi címmel, az ország kereskedelmi életében kifejtett áldásos tevékenységük elismeréséért: dr. Fischer Ernő okleveles vegyész, az ismert pozsonyi likör és szeszgyárnak, Josef Fischer és Fia cégnek vezetője és tulajdonosa megérdemelten kapta a kitüntetést, mivel minden zsidó közügynek lelkes és bőkezű támogatója. — A másik zsidó kitüntetett Adler Frigyes, a bratislavai Kereskedelmi és Iparkamara levelező és a kereskedők társulatának elnökségi tagja, a „Dandy” nyakkendőgyár tulajdonosa mindentűt elsősorban küzd, ahol zsidó érdekek védelmére kell kelni. Különösen a vasárnapi munkaszünet kérdésében fejtett ki áldásos tevékenységet. Alfred Karpfen, az „Elite” divatáruház társtulajdonosa a harmadik kitüntetett, aki szintén egyik leglelkesebb előharcosa a zsidó közügyeknek. — Tagja a zsidó hitelszövetkezet vezetőségének és minden zsidó közintézmény lelkes támogatója. — A pozsonyi zsidó társadalom örömmel értesült mindhárom kitüntetéséről.

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és brilliánt bármilyen mennyiségben
HERBST ékszeráruház
Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

Nedves esős évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek

Használja rendszeresen **SEN LASLO** (Szt. László) a kellemesen illatosított

fertőtlenítő toalett-szappant,
megvédi fertőzések ellen

Vigyázzon nehogy utánzatokkal kiszolgálják!

KOPROL néve egymagában is garancia a minőségért. Ugyeljen, hogy a **KOPROL** név a csomagoláson rajta legyen!

— Rádióleadó az antiszemizmussal szemben. Prágából jelentik: A csehszlovákiai zsidó sajtóban felmerült a terv, hogy a németországi antiszemita propaganda ellensúlyozására egy európai állam rádióleadóját vegyék igénybe. Három-hét óta Németország hétről-hétre a legszemérmelenebb hazugságokat terjeszti a zsidóságról a rádió útján. Ezt nem lehet mással ellensúlyozni, mint hogy valamelyik állam bocsássa rendelkezésre a rádiót a hét valamelyik napján annak a közületnek, amely zsidó védelmi programot állít össze. Figyelembe jöhetne Svájc, vagy Csehszlovákia. A költségeket „felskel” adózással akarják előteremteni. Minden zsidó országnak egyik közepes pénzegegyeségét (1 cseh korona, fél svájci, egész francia frank, 1 lira) adná havonta a rádióban való zsidó védelem céljaira. Ezzel kettős célt érnek el: a zsidó becsület védelmét és a Németországból emigrált írók és művészek támogatását. Minthogy a legutóbbi nemzetközi rádiókongresszus eljött a javaslatot terjesztették a lázító tartalmú rádióleadások betiltására, valószínű, hogy valamelyik állam ennek a javaslatnak a szellemében az antiszemita lázítás ellen szívesen nyújtana segédkezet. A Csehszlovákiából kiindult ötlet különböző országok emberbaráti egyesületeiben és ligáinál szimpatikus fogadtatásra talált.

— A legfinomabb selyemharisnyák, minden színben és nagyságban gyári árak mellett GROSS FERENC harisnyagyárában, Brasov, Str. Regele Carol 38. (Udvarban.)

— Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

— A Phönix biztosító intézet bécsi tisztviselői elvesztik állásukat. Wien. A Phönix biztosítóintézet bajaival kapcsolatban köztudomású, hogy 1400 tisztviselőjének sorsa is bizonytalanná vált. Ma még az a helyzet, hogy valószínűleg új társaság veszi át a nagy biztosító ügyeit, azonban a tisztviselők kérdése ezzel nem oldódik meg. Az osztrák szövetségi kormány illetékes faktoraik ugyan megnyugtató kijelentéseket tettek erre vonatkozólag, azonban ez nem nyugtatja meg az érdekelteket. Legujabban kérdőíveket adtak át a tisztviselőknek, amelyben részletesen ismertetni kell családi állapotukat, vallásukat, feleségük nevét és vallását, egyszóval attól félnék, hogy ez elbocsájtásuk első lépése. Tehát nem rátermettségükre és eddigi munkájukra kíváncsi a kormányzatszerv, hanem arra, hogy zsidók-e vagy sem.

A Jabotinsky szervezet meetingje Londonban. Április 27-én a londoni NZO nagy gyűlést tartott, amelyen sokan vettek részt. Jabotinsky beszédében azt hangoztatta, — hogy legfőbb feladat egy zsidó légió felállítása volna, amely az angol garnisonhoz tartozna.

Két és félmillió font folyt be a transfer útján Palesztinába. — A Jedit Haawra jelepése szerint 1936 január végéig 2153 családöt segített Palesztinába, összesen 6462 lélekszámmal. — Eddig összesen két és félmillió összeget transferáltak Palesztinába Németországból hivatalos uton.

Epilepsziában szenvedők!

Végre fölfedezték az ön betegségének is a gyógyszerét. Most végetértek már végre az eszméletlenségi rohamok, a rettenetes görcsös rángatózások. Azok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetlenségnek tünt, az ma megvalósult: az epilepsziás betegek 90—95 százaléka gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhide“ nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részében az orvosok által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhide“ kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide“ kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszertárban Bucuresti, — Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lej utánvét mellett küldjük.

— Egy árja ügyvédet megfosztottak ügyvédi jogainak gyakorlásától, mert zsidó nőt vett feleségül. Egy árja ügyvéd 1935 júliusában feleségül vett egy zsidó nőt. Az illetékes ügyvédi fórum ezért elhatározta, hogy kizárja az illető ügyvédet az ügyvédi karból. Ez az első eset, hogy valakit foglalkozásától tiltanak el Németországban, amiért zsidó nőt vett feleségül. Az ügyvéd azzal motiválta elhatározását, hogy a nő éveig támogatta őt keresetéből és 1930-ban megmentette az életét. Kötelességének tartotta, hogy ezért ő a házasságot megkösse. Az ítélet ennek dacára a legszigorubb volt, amelyet azzal indokoltak, hogy amikor az ügyvéd a házasságot megkötötte már érvényben voltak a vegyes házasságokra vonatkozó törvények és az árja ügyvédnek, mint az ország jogi karának egyik tagja, kétszeresen ügyelnie kell arra, hogy a rezsím törvényei maradéktalanul érvényesüljenek. A nemzeti szocialista állam alapvető törvényét sértette meg ezzel és ezért nem méltó arra, hogy Németország ügyvédi karának tagja legyen.

— Belpolitikai feszültség Lengyelországban a zsidó események miatt. Varsó. A munkások mozgolódása folytán, a lengyel belpolitikai helyzet feszült lett. Különösen a legutóbbi véres lembergi napok után vált mindinkább világossá úgy a hivatalos körök, mint a nagyközönség előtt, hogy a nyugtalanság nem lokalizálódik kizárólag a zsidók elleni excessusokban. Vannak még egyes szélső sovén körök, amelyek még a legutóbbi nagy tüntetéseket is „zsidókéz“nek tudják. Természetesen ezeket a nemzeti demokrata sajtóorgánumok lanszirozzák. A lembergi hercegek felhívást bocsátott ki, amelyben célzást tesz arra, hogy nem keresztény erők, mozgatták a munkásságot. A lengyel akadémikusok nyíltan a zsidókat vádolják. Ezzel szemben a hatóságok egyrésze és főleg a komoly lengyel sajtó egészen másképpen látja a helyzetet. Ők azt hangoztatják, hogy nem szabad szabadjára engedni a revolucionárius erőknek, amelyek előbb a zsidókkal kezdik, azután pedig folytatják tovább és nem ismernek kíméletet és nem is lehet tudni, hol állanak meg. Krakóban és Lembergben már kezdték aratni azt, amit meg gondolatlanul elvetettek. Azoknak az erőknek mozgolódását érzik, akik a sechita ellenes törvényt is kleroszakolták s akik nagy nehézségeket akarnak okozni a jelenlegi lengyel rezsimmnek. Az uralkodó pártban is folyton erősödnek az ellentétek. Az ellenzék az „erős kéz“ politikáját sürgeti és a nemzeti demokraták hajlandók a kormány-párt egyik rétegével kollaborálni.

Változás van a karcsusági kérdésben.

Nem divat a nádszál soványság, a mai divat a nőies vonalak megtartása mellett az arányosságra törekszik, ami nagy tudást és találékonyságot követel a fűző készítőitől, aki zseniálisan átfurmálja az aránytalanul elhelyezkedett idomokat. Eltűntet, kímélt, arányosít művésziessé Kovács Sándor-né fűzőspecialista (Nilgesz-telep) Oradea.

A négus a Szenttöldön

A zsidók lelkesen, lázasan dolgoznak, építenek Palesztinában, az arabok pedig késel leleskednek a keskeny uccák során a jafai kikötő mentén és abban a naiv hitben élnek, hogy néhány ártatlan és szerencsétlen zsidó testvéreink megkéselésével feltudják tartóztatni a világ zsidóságának boldog és verejtékes igyekezetét. Az angol pedig rágyujt a pipájára és morózusan hallgat — várja a fejleményeket. Nem „pártoskodik“ úgy tesz, mintha az egész egy boxmérkőzés volna, pedig 16 millió szerencsétlen zsidó egyetlen reményéről van szó.

Fegyelem, erély és jogrend kell legyen — kiáltják a palesztinai zsidók és ha ezt immel-ammal teljesíti is John Bull, azért arra van inkább kedve és ideje, hogy a négusnak Hallé Szelasszié-nak Abesszinia császáranak menedékjogot biztosítson Jeruzsálemben.

Mi nem örvendünk ennek a kegyes angol megnyilatkozásnak. Nem pedig azért, mert ezzel az abesszin sérelmek és fájdalmak centruma lesz Jeruzsálem és „Juda oroszlánja“, a „királyok-királya“ onnan fogja keltezni a világhoz intézendő siralmaikat. Ez pedig az olaszokat fogja irritálni. Ha meg idegesíteni fogja Jeruzsálemből a négus, akkor haragudni fognak — Jeruzsálem re. Miért nem engedte meg neki Anglia, — hogy Kairóba menjen? Vagy valamelyik arab országba? Miért pont Jeruzsálemben? Miért akar jó lenni megint a zsidók rovására?

Hallé Szelasszié öfensége Jeruzsálemben, ott újabb exotikum lesz, akiért talán a turista forgalom fel fog még jobban lendülni. Néhány angol és amerikai spleenes gazdag és öreg lady oda fog utazni, hogy láthassa. Nekik érdekes lesz — de a zsidók nem örvendenek neki. Nekik nem kell exotikum. Nekik abszolút nyugalom kell. Csak nyugalom, amelyben dolgozni lehet. — Nem kell a négus — kár a zsidókra oktrojálni. .. nagyon kár...

— A przytyk-i nagy per. Varsó. A napi sajtó jelentése szerint a przytyki perben az iratok elkészültek és kikézbcsítették már az érdekelteknek. Tizennégy zsidó és negyvenhárom nem-zsidó ellen folyik az eljárás. — Ezek közül három zsidó és harmincnégy nem-zsidó vizsgálati fogságban van. A lengyel vádlottakat 30 ügyvéd, a zsidókat 20 zsidó ügyvéd védi, a tárgyalás a codoradomi bíróság előtt fog lezajlani. Előbb úgy gondolták, hogy május elején lesz a tárgyalás, de a jelek szerint erre csak az ősszel kerül a sor. Ennek oka a lengyel belpolitikai helyzetben keresendő, amelyet nem akarnak kiélezni a perrel. A radomi hadbírósg különben a főbíróst és felbujtót Korczak-ot szabadlábra helyezte. Korczak-ot már elítélték egyizben öt havi börtönre, mert anti-zsidó bojkottot szervezett.

— Siesta szanatórium Budapest I. Ráth György utca 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legtökéletesebben felszerelt gyógyintézete. Bel és ideg gyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratórium. Electrocardiograph (szívvizsgáló) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék Enterocleaner (Bélfürdő.) Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemű konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögöles park! Olesó árak!

Transfer megállapodás Palesztina és Lettország között. Riga. Dr Alfred Werner, az Anglo-Palesztina bank meghatalmazottja befejezte tárgyalásait a Lettország és Palesztina között létesítendő transfer megállapodás ügyében. Eme megállapodás értelmében 100.000 font értékben fog behozni árukat Lettország Palesztinából és ugyanannyit fog képviselni az oda kivitt árak értéke is. Lehetővé vált a megállapodás folytán, hogy a cionista célokra gyűjtött összegeket is átutal hassák Palesztinába és az oda gravitáló kivándorlást is megkönnyítsék.

Sulfamyl puder csak

„EGGER“

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

— Világszerte nagyszabású akciók indultak a lengyel zsidóság érdekében. London. Shoreditch Town Hall-ban nagyszabású gyűlés volt, amelyet a lengyel zsidók szövetsége hívott egybe a lengyelországi zsidóság érdekében, hogy egy nagy segélyakciót lebonyolítsanak. A gyűlésen Nahum Sokolow elnökölt, a cionista világszervezet dísz elnöke, aki megrázó szavakban ecsetelte a lengyel zsidóság szomorú helyzetét. Kitért ama aggodalmaskodók megjegyzésére is, a kik félnék attól, hogy ez az újabb akció keresztelni fogja a „Council for German Jewry“ akciót. Sokolow kijelentette, hogy mindkét gyűjtés mehet a maga útján és nem lesz az egyik ártalmára a másiknak. Az angol munkáspárt vezére Attlee ődnagy, valamint George Lanbury, annak régebbi elnöke üdvözlő táviratot küldtek a gyűlésnek, amelyben szimpátiájuknak adnak kifejezést a mozgalommal szemben. Wedgwood ezredes és Sralbgi lord is üdvözlő iratokat küldtek. Newyorkban az amerikai lengyel zsidók szervezete több nagyobb városban gyűlést tartott, amelyeken a lengyelországi zsidóság helyzetével foglalkoztak. Rezolúciókat fogadtak el, amelyek megbélyegzik a lengyel zsidóság üldöztetését és tiltakoztak ellene. — Egy napot is kijelöltek, melyen kizárólag erre a célra fognak gyűjteni és ezenkívül egy gyűjtési akciót is kezdeményeztek.

James Rotschild látogatása Galileában. James Rotschild, aki feleségével együtt jelenleg Palesztinában tartózkodik, meglátogatta azokat a kolóniákat, melyeket nagynevű atyja alapított. A PICA vezető tisztviselőinek kíséretében meglátogta az Alsó Galileában levő Jawneel és Gescher kolóniákat, amelyek a PICA földjein létesültek. Jawneelben a házakat lobogók díszítették és a kolónia bejáratánál díszkaput állítottak fel. Sch. Zimmerman üdvözölte a vendégeket és beszédében kifejtette, hogy ezen a területen elég föld és víz áll a települők rendelkezésére, csak pénz kell ahhoz, hogy minnél több családot tudjanak letelepíteni. Ugyanezt hangsúlyozta Harzfeld, aki a Histadrut mezőgazdasági központja nevében üdvözölte, aki reményének adott kifejezést, hogy ezt a kérdést még alkalma lesz a báró előtt kifejteni. Ezután a naharaim-i Ruthenberg-villamossági műveket tekintették meg, onnan Tiberiasba mentek, majd onnan Haifába.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben

KATZ

orth. kóser restaurant

București, str. Carol 32. I. emelet

— Ha Palesztinába akar utazni, érdeklődjék Leitner Zoltánnál, Oradea Str. Sarguna 11, aki készséggel ad mindennemű felvilágosítást.

A gyomorbeteg ember arca olyan, mint egy kifacsart citrom: sápadt, vérszegény és ráncos

A gyomor- és bélbeteg ember olyan, mint egy kifacsart citrom, sápadt, vérszegény és ráncos. Hiszen ez érthető is, ha enni nem bírunk, fáj a gyomrunk, görcsök lépnek föl a máj és az epénél, nincs rendben székünk, fáj a fejkünk, szédülünk, hányingerrünk van, kimerültek vagyunk, idegesek, hogy is lehet piros az arcunk. Tehát először is jó, egészséges gyomor, jó emésztés, jó étvágy és lelki megnyugvás, az idegrendszer teljes épsége kell ahhoz, hogy erősek, szépek és pirosak legyünk.

A világhírű „Gastro D”, amely három zseniális tudós által lett felfedezve, amerikai gyógynövényből készül és olyan hatással van ugy központi, mint az emésztő szervek idegeire, hogy 10—15 éves gyomor- és bélfekélyeket teljesen kigyógyít.

Kapható a vezérképveselőnél: Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124 szám. Vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

Magyarországi nyilaskeresztesek propagandája

Debrecenben erősen dolgozik a horogkereszt. Ebben az évben tizenhat különböző röpcédulát adtak ki. Az ötös számú röpcédula, amint az Uj Magyarság pesti ébredő lap írja, héberbetűs röpcédula volt, amelyet állítólag minden zsidó kereskedés ajtajára kiragasztottak. Ezt állítólag a cionisták készítették amely természetesen szemszédett hazugság. Ez a héber szöveg a legnagyobb bornirtság, amit csakis magyarországi ébredő csináltathatott. Annál is inkább az, mert az ébredő lap azt írja, hogy annak magyar fordítása: — „Zsidók csak zsidót támogassatok” ezzel szemben szösz szerint azt jelenti: „Zsidó csak az Istent támogasd”

Ezeket a cédulákon kívül fényképeket is csináltak a horogkeresztes illetőleg nyilas keresztes agitáció, és a legsikerültebb fényképeket 5—10 pengővel jutalmazza. Szóval versenypályázatot hirdetnek, hogy aki a legsikerültebb képet csinálja arról, amikor egy keresztény zsidó üzletbe megy vásárolni — jutalomdíjban részesül.

Végül: Budakeszi. Ez más mint a debreceni propaganda. Itt zöldinges ifjak járnak be a falut, amely nyáron tulnyomóan abból él, hogy a pesti zsidó kereskedők odamennek ki nyaralni. Most a svábok között erőteljes mozgalmat kezdtek a zöldfejű- és füli zöldingesek, hogy ne adják ki szobájukat zsidóknak. A budakesziek legfőbb jövedelmi forrását veszik el ezzel az örült propagandával, amiért mi a svábokat igazán nem sajnáljuk, de annál inkább azokat a pesti zsidókat nézzük le, akik ennek dacára kimennek nyaralni Budakeszibe. A falu elől járósága tagadja ugyan — üzleti érdekből — hogy létezne hivatalos antiszemitizmus, de tudjuk mit jelent ez a gyakorlatban. — Majd megkergetik a zsidó nyaralókat, kellemetlenkedni fognak nekik, a drága pénzért, amit ott hagynak a nyári időszak alatt. Télen még a régi recipe szerint azt fogják mondani, ami viccnek indult, de tragikus valóság lett az idők folyamán. Ezek szerint a budakeszi sváb azt mondja: „I antiszemit? Am Szummer? Déz net!” azaz nyáron, amikor hozzák a zsidók a pénzt, nem antiszemiták a budakeszi meg egyéb svábbogarak, de télen?... akkor igen!...

A Palesztinai-kormány államtitkára a telavivi mintavásár tiszteletbeli elnöke. — A Palesztina-kormány pénzügyi államtitkára és a kereskedelmi és kormánybizottság elnöke, Johnson kijelentette, hogy vállalja a Levante mintavásár tiszteletbeli elnökségét. Johnson elnökválasztása nagy erkölcsi súlyt jelent a mintavásár sikere szempontjából.

Jó állást akar kapni?

Előre akar haladni karrierjében?

Legyen gondja külsejére és főleg cipőire.

Előkelő, jó izlésű férfi sohasem fog hazulról piszkos lábbelikkal elmenni. A cipő néhány pillanat alatt ragyogóan tiszta lehet, ha „Gladys” cipőkrémet használ.

GLADYS

A „Gladys” krém nyújtotta fény tartós és könnyen elérhető, miáltal a „Gladys” olcsó és gazdaságos. E cipőkrém kiváló minősége tartósabbá teszi a lábbelit, mert a bőrt táplálja.

Jól gondozott cipő jó benyomást kelt és ez a jó benyomás hatással van az Ön személyére is!

Az előjáróság határozata értelmében

Az oradeai orth. hitközség az utódlás előjogának mellőzésével írja ki a főrabbi állásra a pályázatot

Oradea. — Vasárnap igen fontos ügyben ült össze az oradeai orth. hitközség előjárósága Ullman István elnöklete alatt. A tárgysorozat legfontosabb pontja a megboldogult Fuchs Benjámin főrabbi z. c. l. állásának betöltése volt. Elnök ismertette egy a családdal folytatott ezirányú tárgyalásokat, valamint azt az általános óhaját, hogy az állás legjobban úgy képzelik betölteni, ha eltekintenek a „chazoko” jogtól és az alapszabályok értelmében járnak el. Az elnökség nevében egyhangú javaslat alapján kéri az előjáróságot, hogy fogadja el a közgyűlés elé terjesztendő ama javaslatot, — melynek értelmében a hitközségi tagok akaratának szabad folyást engednek.

Reich József, a hitközség diszelnöke ugylátja hogy a megüresedett főrabbi állását legméltóbban úgy töltheti be Erdély legnagobb orthodox hitközsége, ha a „chazoke” mellőzésével olyan férfit választ, aki személyével továbbra is azt a méltóságot

fogja reprezentálni és továbbra is díszét adja az oradeai hitközség főrabbi állásának. A hitközségi vezetőség hassen oda, hogy a főrabbi választás minnél rövidebb időn belül az alapszabályok értelmében irassék ki.

Leitner Lázár, a Szentegylet elnöke a főrabbi választás minnél rövidebb időn belül év múlva javasolja mert az elhunyt főrabbi iránti kegyeleti érzés is ezt diktálja.

Az előjáróság egyhangúan magáévá tette az elnökségi javaslatot, Reich József kiegészítő javaslatával. Ennek értelmében a közgyűlés határoz a kiküldendő előjáróság, a képviselőtestület és az ezeken kívülállókból, valamint a rabbinátus tagjaiból összeállított vegyes jelölő bizottság tekintetében Ezen bizottság lesz hivatva azon főrabbi-jelöltek névsora felett dönteni akik a választásnál tekintetbe jöhetnek és akik közül megválasztják majd Oradea új orth. főrabbi-ját.

Zsidók az olasz hadseregben

Olaszország jelenleg az abesszin harctérre elért eredmények hatása alatt áll Aránylag igen sok zsidó hadi-önkéntes vonult be katonának, hogy harcoljon Kelet-Afrikában, az olasz sikerek érdekében. A zsidó lakosság minden áldozatban kiveszi a részét, példa erre, hogy a római hitközséggel az élén, a legtöbb zsidó közület átadta arany sziót értékű tárgyait, hogy a hadi-alapot ezzel támogassák. A „Merio” című irodalmi folyóirat többek között ezt írja az egyik legutóbbi számában melyet Anconából küldtek meg neki: A világháboruban és most Afrikában az olasz zsidóság megtette mindenben a kötelességét. A legtöbb és legnagyobb katonai kitüntetéssel rendelkező anconai polgár két zsidó. Az egyik: Ascoli vice-admirális, aki jelenleg az eritreai olasz flottán parancsnokol, a másik Beer, aki Umberto király egyik adjutánsa, kinek négy ezüst

hadiérmé van. Nálunk Olaszországban nem ismertünk faji és vallási különbséget. Kato likusok és zsidók, de még a szabad gondolkozó is.

Ezzel kapcsolatban érdekesnek találjuk megírni, hogy jelenleg 11 zsidó tábormok szolgál az olasz hadseregben. Ezek közül nyolc elérte a vezénylő-tábormoki rangot (Generale de Corpo d'Armata). A tábormok nevei: Modena, Luzzi, Olivetti, Pavia, Nola, Segré, Pugliese, Bonajutti, Luzzi vezénylő tábormok nemrégben a turni hitközség elnöke lett. A fáma szerint Graziani tábormok, aki jelenleg egy hadsereget vezet nyel Abessziniában, szintén zsidó származású....

Érdekes még, hogy az alig 50.000 főnyi olasz zsidóságban 16 zsidó báró és négy zsidó grófi család van, és 206 zsidó egyetemi tanár tanít az olasz egyetemeken.

PALESZTINA

Három gyászbeszéd a jaffai zsidó halottak fölött

A vasárnap megölt szerencsétlen zsidó jaffai áldozatok közül kilencet hétfőn korán reggel temettek el. Kedden reggel újabb hat halottat vittek ki örök nyugalomra Tel-Avivban. — Ezek a temetéseken megrendítő gyászbeszédet hangzottak el amelyek közül különösen szívhez szóló és megrendítő volt a Jewish Agency megbízottjának Jicchak Grünbaumnak, Rav Ostrowskynak, aki a Waad-Leumi nevében és Rabbi Uziel, aki a telavivi szefárd hitközségek megbízásából beszélt.

JICCHAK GRÜNBAUM MONDOTTA:

„Rettentő a mi fájdalunk és nagy az elkeseredésünk. De szívünkben az a tudat él, ami ismeretlen volt előttünk a diaszpóra országában, hogy a mártirjaink szabadságharcunk áldozatai. Minden erővel azon vagyunk, hogy az építés útjába álló akadályok elháruljanak utunkból. Azt kiáltjuk az egész világnak és azt izenjük diaszporabeli zsidó testvéreinknek: Mi eltemetjük halottainkat, felszárítjuk könnyeinket és tovább megyünk az utunkon, a végső megváltás felé.”

RAV OSTROWSKY MONDOTTA:

„Ezekben a szent percekben meg kell mondjuk, hogy nemcsak akkor kell az Örök kévaló nevét megszentelni, amikor halottakat gyászolunk, hanem meg kell szenteljünk Nevét amíg élünk is, azzal, hogy megtartjuk parancsait, a szombat szentségét és a belső béke egységes parancsát. A kormány-nak pedig üzenjük: egyetlen jogcime arra, hogy ebben az országban az uralmat birtokolja az, hogy gondoskodik a közbiztonság ról és a zsidó nemzeti otthon felépítésének munkáját elősegítse. Ti mártirjai szent eszméknél tanuskodtok arról, hogy semmi sem fog bennünket visszariasztani attól, hogy megszenteljük az Ő nevét és felépítsük országunkat. Megváltásunk közel van már és hittel hisszük, hogy a teljes megváltásunk utban van.”

UZIEL FORABBI GYASZBESZÉDEBŐL:

„A mártírok, akiket itten elföldelünk, aláírói annak a váltónak, amelyre megváltásunk kötelezvénye iratott. — Ez a temetés nem a gyász jele csupán. Nem kell könnyeket öntsünk, mert szívünk amugyis könnyezik bennünk. Mi tiltakozni akarunk e helyen de nem a gyilkosok felett, hanem azok ról, akik felelősek mindazért, ami bekövetkezett. Itéletet követelünk a Világ Urától és hangosan szólunk az Istenhez. Meddig még? Miért e hallgatás? Nektek már jó, itt nyugvó zsidó hősök, mert kiomlott véretek a mi megváltásunkat hozzák közelebb.”

Uziel rabbi ezután elmondotta a kaddist. Utána az „El molé rachim” hangzott el. — Majd leeresztették a tömegsírba egyenként a halottakat és a levegőt megtöltötte a hozzártatók hangos zokogása....

Emelkedett a Keren Kajemet bevétele. A Keren Kajemet jeruzsálemi központi irodának a közlése szerint 1935 októberétől 1936 február közötti időben a Keren Kajemet jövedelmei 9 százalékkal nagyobb jövedelmet mutatnak fel, mint az előző év ugyanolyan időszakában. Ezidén 124.245 font volt a gyűjtés eredménye, míg tavaly 114.460 font. — 5695-ben a gyűjtés 23 százalékkal nagyobb összeget mutatott, mint 5694-ben. Leginkább fokozódott a Zsidó Nemzeti Alap jövedelme az Egyesült Államokban és Németországban.

Az arabok sietnek eladni földjeiket. — Jeruzsálem. Az utóbbi időben nagy élénkség uralkodik a palesztinai földbirtok-piacon. Sok arab igyekszik földjének egy részét eladni, mivel félnék attól, hogy az életbelépő új ingatlan eladást megakadályozó törvény életbeléptetése után nem lesz módjukban azt eladni. Arab földbirtokosok kijelentették, hogy az esetleges törvény sérti érdekeiket. Sok arab elzálogosította földjét az effendiknél és most aggódnak attól, hogy az új törvény folytán nem tudják majd visszaváltani azokat és teljes vagyonuk az effendik birtokába kerül. A földtulajdonosok eladási tendenciájával kapcsolatban a földárak estek. A Keren Kajemet főiroda ezzel kapcsolatban nyilatkozott, hogy rövidesen egy nagyszabású földbirtok transzaksiót visznek keresztül, amely egyike lesz a legnagyobbaknak, amelyet az utóbbi években lebonyolítottak. A KKL kerekén 40.000 dunam földet vásárolt, amelyre 86.000 font előleget folyosított. A hátralékos összeg teljes lefizetése után válik az ügy teljesen per fekté. Eme összeg felhasználására május hónapra, nagyszabású külön akciót terveznek, — amikor is az összes nemzeti erőket mozgósítják a cél megvalósítása érdekében.

Új vállalkozások Palesztinában. Jeruzsálem. — A múlt év ősze óta az alapítások száma és összege visszament. Ez a körülmény kilátszik a cégbejegyzésekből is, — amennyiben 1936 első negyedében 47 céget jegyeztek be 305.000 font értékben, míg a múlt év megfelelő időszakában 60 cég 956 ezer font tőkével létesült. Az alaptőke emelése viszont emelkedtek, amennyiben 1935-ben az első három hónapban 14 cég emelt tőkét 289.000 font értékben, míg ez évben 1.639.000 fontot tett ki a tőkeemelés. Ebben az összegben befoglaltatik a Palestine Electric Corporation nagy tőkeemelése is.

Az arab nyelvért. Michael Assaf nevére arab felhívást adott ki, amelyben felkéri a tel-avivi zsidó fiatalságot, hogy tanuljon meg arabul, mert elkövetkezik az idő, amikor szoros kapcsolatuk lehet a közgazdasági társadalmi és kulturális téren. A „Histadrut Haovdim” kurzust nyitott az arab nyelv továbbképzésére. Ennél a kurzusnál az arabok gazdasági helyzetéről és irodalomról is fognak előadást tartani.

A tel-avivi orvoskongresszus. Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy megnyílt a zsidó orvosok palesztinai világkongresszusa. 500 résztvevő gyűlt össze, a világ minden részéből, főleg amerikai, angol és lengyelországi orvosok. Tizenkét ismert orvosból állott az elnökség, dr. Plaschkes vezetésével. Referensek: — prof. Neuburger Wien, dr. Borak röntgenológus, dr. Schalit, Dr. Gudemán Romániából (Bukovina) Dr. Josef Ohrenstein kórházigazgató, dr. Jakob Landau szemész, dr. Rappaport nőorvos és dr. Josef Bere röntgenológus. — A kongresszust üdvözölték többek között, az angol hatóságok, a jeruzsálemi egyetem rektora, prof. Zondek és Halbersadt professzor, akik Berlinből jöttek az országba. Az első előadást Max Neuburger tartotta — (Wienből) „A zsidók az orvostudományban” címen. Dr. Borak primarius a faj kérdéséről beszélt.

Az első rádió-affér Palesztinában. — Jeruzsálem. A Waad Leumi átnyújtott egy memorandumot a főkormányzónak, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy betiltsák az ujonnan megindult rádió „Erec Israél” bemonadását és azt „E. I.-vel” helyettesítsék. A palesztinai héber sajtó is tiltakozik a változtatás ellen. Azt követelik, hogy mondjanak le a rádió zsidó tisztviselői tiltakozásként tisztségeikről. A legfrissebben érkezett jelentések szerint a rádió ezentul csak annyit fog bmondani: „Jerusalem calling” és semmi egyebet. Ezzel kapcsolatban konstantinápolyi jelentés szerint a török zsidóság körében a legnagyobb figyelemmel hallgatják a palesztinai rádió híreit. Számos helyen összegyűltek nagyobb társaságok hogy együttesen hallgassák a jeruzsálemi leadó műsorát.

A jeruzsálemi hitközség nemlétező organizációja. Jeruzsálem. — Érdekes körülmény, hogy milyen rendszertelenség uralkodik a hitközségi szervezkedés terén Jeruzsálemben. A háboru után teljesen megváltozott Jeruzsálem külső képe. Nagyon sok új építkezést fejeztek be és a gazdasági feltételek is teljesen megváltoztak. Ma nem „könyöradományokból” él a jeruzsálemi zsidóság, mint élt egykoron. Ma már chaluka zsidók számára nem igen jön adomány külföldről és akik ennek hasznélvezői, azok is praktikus pályára nevelik gyermekeiket. Csak egyetlen egy dolog nem változott — a hitközség szervezete. A jeruzsálemi az egyetlen zsidó hitközség a világon, ahol minden csoport és minden egyén azt csinálhat, amit akar. A jótékonyság terén teljes az anarchia. Árvaházak, nyilvános konyha, — aggháza, kórházak nagy számban vannak Jeruzsálemben, anélkül, hogy bárki is tudná hogy kik kötelesek azokat fenntartani. Ezek vezetői életfogytiglanig élnek belőle és még gyermekeik is öröklék állásaikat. Nincsen sehöl semmi felügyelet. Kellene egy Waadha-kehilla legyen, amely főfelügyeletet kellene gyakoroljon a sok gazdátlan, (vagy sokgazdájú) intézmény felett. Csak most indult meg mozgalm az irányban, hogy egységesen rendezzék a vágatás kérdését és ezzel elejét vegyék a többi tulkapásoknak, amelyek oly régen felburjánzottak a jeruzsálemi zsidóság körében.

NAGY ÉPÍTKEZÉSEK EMEK SEBULONBAN. Jeruzsálem. A legutóbbi héten Emek Sebulonban (Haifa Bay) nagyarányu munkák kezdtek. A Kirjat Chaimban levő munkásnegyed kibővítéséről is szó van, valamint egy új tengerparti strandról, amely 1200 dunamon épül és amely a kitünő közlekedési lehetőségek folytán nemcsak a Haifa-Bay lakosságát, hanem magát a haifai lakosságot is e tekintetben kielégitheti. Új sosszét is építenek és ezért elhordják a tengerparti dúnákat is, és számos helyen a mocsarakat is lecsapolják. A Kirjat Chaim, Kirjat Bialik és Kirjat Motzkin negyedekben több mint ezer zsidó lélek lakik és ez a lakosság erősen gyarapszik. Kirjat Chaimban ebben az évben több mint 250 új házat építenek de a többi negyedekben is erősbodik az építési tevékenység. Jelenleg 200 munkást foglalkoztatnak a lecsapolásnál és 500 dunam földet szabadítanak meg a mocsaraktól és 300 dunamot applálnak.

Sary Smokovec

Magas Tátra

Ótátra-Füred

Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIO

Elsőrendű ház, elő és utószezonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készséggel küld

Elő és utószezonban

banketteket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Pensió

Sary Smokovec CSR

Telefon: 43.

Fűző és melltartó Fuchs Mancsi fűzőszalonban

Oradea, Piața Mihai Viteazul 11-a (Ullmann palota)

A bihormegyei román-zsidó megértés

Köztudomásu mindenfelé, amerre Bihorországot és annak csaknem egy évezrede fennálló fővárosát „Oradeát“ ismerik, hogy ezen a területen sohasem néztek farkasszemet az ittlakó nemzetiségek. Magyarok, románok, zsidók mindenkor békés egyetértésben éltek itt. Ha átlapozzuk a történelmi annaleseket, sehohsem találjuk, hogy a zsidóknak valami különös üldöztetésben lett volna részük. Itt Bihorországban, ahol az alföld összeér, a kezdődő erdélyi hegyekkel, ilyen békés egymásratalálás volt csaknem mindig a történelem folyamán.

Kicsiny a tér ahhoz, hogy végigvezessük az olvasót azokon a történelmi tényeken, amelyek azt bizonyítják, hogy itt a mindig szép számmal lakó zsidóság megértette egy mást, az egykori impérium uraival a magyarsággal és megértik egymást a román többségi nemzettel is, amellyel békés összefogásban igyekeznek előbbrevinni az ország ügyeit.

Nem lehet mondani, hogy valami nagyobb baj lett volna 1919 óta a románság és zsidóság között Bihormegyében. Oradeának és egész Bihormegyének valami sajátos atmoszférája van, amely mindég lenyeste az esetleges ellentéteket, amely a legbékésebb emberek között is előfordulhat. Mindenkor megértés volt, csak — sajnos — az utóbbi időben fordulnak elő olyan jelenségek, amelyek, mintha megbontanák a régi békés egyetértést. Előljáróban el kell mondjuk, hogy sohasem azok hirtértek el a meg nem értés konkolyát, akik itt élnek együtt a zsidósággal, vagy magyarsággal, — hanem azok, akik idegenből akarják átültetni az itt idegen eszméket és maguk sem gyökereztek bele az itteni humuszba.

A Cuza-Goga párt igyekezik megszervezni a maga pártját, amely a bihori román százezrek között egyáltalán nem talál hálás talajra. Erőltetett dolog, de tudjuk, hogy egy kis pénzzel vagy mákonyos szavakért megszédül a naiv emberek egy hányada.

Nem célunk most nevéket kiírni, sem a dolgok külső körülményeit részletezni, csak azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy rendkívül nagy érdeke az ittélő három nemzetiségnek, a többi románságnak, a magyarságnak és nekünk zsidóknak, hogy továbbra is békés egyetértésben dolgozzunk a köz javára.

A zsidóság általában, de különösen a bihori és oradeai zsidó tizezrek határozottan konstruktív tömegek. Inteligensek, áldozatkészek, konstruktívak, az építésnek és munkának fanatikusai, akik mindenkor, — minden időben hűséges szolgálói annak az országnak, amelynek keretei között élnek. Lev derék polgárai a román hazának is, viszont a románság államalkotó készségének nincs szüksége arra, hogy demagóg jelszavakkal operáljanak szélsőséges elemek, — mert a fejlődés azt követeli, hogy békés munkában egyesüljenek az ittlakók fajra, felekezetre, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Különösen azt kell ezúttal hangsúlyozzuk, hogy a román többségi nép és főleg azok vezetői ne feledjék, hogy a zsidóság mindég kamatos kamatokkal tudja meghálálni mindazt, amit értük tesznek. Elégé fáj a zsidóságnak, hogy olyan helyről éri őket sokszor támadás, amelyet nem érdemelnek. A román intelligenciának éppen itt a hátszélén kell legfőképpen dokumentálni, — hogy toleranciában mindenkor hátran hivatkozhatunk tetteikre, s annál nagyobb legyen a kontraszt, amikor látjuk, hogy például Debrecenben olyan antiszemita hullám önti el a közéletet, amelyet a zsidóság sem ott, sem másutt nem érdemel meg.

Mi hisszük és valljuk, hogy a bihormegyei román többségi nemzet és azok vezetői

nem feledik el, hogy mit jelent a zsidóság ezen a területen és mindenkor gátat fognak szabni a szélsőséges demagógiának és az elkövetkező évtizedekben továbbra is a békés szellem lesz az uralkodó itten, ami volt az elmúlt évszázadok folyamán.

Ebben a hitben és reményben bizunk és megyünk a jobb jövő elébe.

Bató Lajos elődása a Mizrachiban Palesztina jelenlegi helyzetéről. — A Nösé Mizrach oradeai csoportja szombat délután a órákor a Mizrachi helyiségében (Ullmann-palota, P. Mihai Viteazul 11-a.) vendégül látja a K. K. L. jeruzsálemi kiküldöttjét, Bató Lajost, a bucaresti K. K. L. vezértitkárát, aki ugyanakkor egy előadás keretében fogja ismertetni a jelenlegi palesztinai helyzetet és a palesztinai földmegváltás aktuális problémáit. A szervezet tagjait, valamint az érdeklődőket ez uton hívja meg a vezetőcég.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy hogy úgy divat mint beteg, lábás lábakra

orthopéd cipőket

a legújabb módszer szerint

Orvosi rendelőkre is garancia mellett készítek.

Szücs Lajos

divat és orthopéd cipész
Str. Nic. Iorga 14.

Köifőzködésnél

megrongált, vagy rossz állapotban levő képereteit újjáalakítjuk
Ablaküvegezést, képeretezést
(blondel rámak) olcsón készítünk.

Felelősséggel vállaljuk üveg és porcellán áruk szakszerű csomagolását.

Glückmann Zoltán

Oradea, Strada Alexandri 4.

Legmodernebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Str. Dr. Aurel Lazar 10.
Fogházmuhely. — Telefon 707.

Szegfü cég vezetője **Mocsáry**

Oradea, **Irógép Vállalat**
Bulev. Regele Ferdinand 11. Telefon 693.

Új és használt írógépek,
Portable írógépek.

Irógép kölcsönzés

Minőségben
árakban
izlésben

SZÖVEI

különlegességeink vezetnek!

Dus választék! Szolid kiszolgálás!

Havas és Grünfeld

posztóáruház

Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishidő)

KALAPOT

elegáns férfi csak

Heier és Deutsch

gyári arakatban vásárol

Str. Nic. Iorga 21.

Újjá alakítjuk használt kalapját!

Nagytakarításhoz festékek, ecsetek, padlólakkozók, parkettaszta, meszelő, zománc- és olajfestékek legolcsóbban és legjobb minőségben

Stern S. Endre cég, Str. Nicolae Iorga 10. Címre különösen kérem figyelni. Telefon 3-78

Tavasza legolcsóbban

vehet retikült és mindenféle bőröndarut

VULCAM - HARTMANN

gyári lerakatban, Blv. Reg. Ferdinand 1.

Princz-féle zománcozott főzőedények gyári lerakata, háztartási cikkek, épület és butorvasalások, rézfűggöny tartók stb.

Stern József vaskereskedése Oradea, Piața Mihai Viteazul 2. Telefon 8-92

Letartóztatták az arab sztrájkvezetőket

Jeruzsálem, május 7.

A palesztinai angol főkörmányzó az arab sztrájkmozgalommal kapcsolatban magához hívatta a sztrájk vezetőit és közölte velük, hogy a gyarmatügyi kormányzó hajlandó fogadni az arab küldöttséget. Felhívta azonban a vezetőket, hogy hassanak oda, hogy a nyugalom és rend helyreálljon, mert különben az angol kormány a legszigorúbb intézkedéseket fogantatja.

Ugy látszik, hogy a főkörmányzó valóban komolyan foglalkozik a kérdéssel és el van szánva arra, hogy a rendet helyreállítsa, mert az arab sztrájkmozgalom két vezetőjét tegnap letartóztatták.

A nemzetközi zsidó letelepülési szövetség és a kormány között egyébként állítólag tárgyalások kezdődtek meg arra nézve hogy a bevándorlásokat legalább átmenetileg korlátozzák. Később ezt a hírt a Zsidó Távirati Iroda megcáfolta. Zsidó körökben az a vélemény alakult ki, hogy a bevándorlások korlátozásáról szó sem lehet és ilyen értelemben a Szövetség nem is tárgyalhat.

Berlin. — Dr. Gottfried Herman, a világhírű S. Fischer Verlag alapítójának veje, kilép a kiadóvállalatából és vagy Svájcban, vagy Wienben egy új „Fischer Verlag“-ot létesít, hogy továbbra is kiadhassa azoknak műveit, akik másképpen nem juthatnának szóhoz.

Riga. Ez évben lefolytatott népszámlálás adatai szerint Lettországnak 93.479 zsidó él, amely az összlakosság 4.7 százalékát teszi ki.

Hétről-hétre

Prága. — Bilek ismert szobrászművész felajánlotta bronzból készült hatalmas Mózes szobrát a feltétellel, hogy azt az Altneuschul melletti kis parkban felállítsák. A prágai városi tanács az ajánlatot elfogadta és a nyár folyamán le is leplezik az új szobrot. — Az állami statisztikai hivatal közlése szerint, átlag száz gyermek születik ezer közül házasságon kívül a csehszlovák köztársaság területén. Legnagyobb az arány szám a lengyeleknél, ahol 240 esik ezerre, németeknél 229, csehekénél 115 magyaroknál 92 viszont legkevesebb a zsidóknál, mert erre tizennégy a törvénytelen.

München. A németországi zsidó hitközségek szomorú helyzetére jellemzőek azok a számok, amelyek a bambergi hitközségre vonatkoznak. Ez a hitközség 1925-ben 972 lélekzámmal rendelkezett, 1933-ban 824 lélek és jelenleg 738 lélek lakik Bambergben. 1933-34-35 években összesen két zsidó gyermek született, ezzel szemben 35 zsidó halt meg Bambergben.

Nagybocskó. — Az itteni csendőrség le tartóztatott egy Roth Herman nevű lengyel országi Kolodnára való embert, aki Ruszinszkóban több ezer koronával megkárosított szegény zsidó családokat, azzal az ígérettel hogy certifikátokat szerez nekik Palesztinába.

Budapest. — Egyik dunántúli hitközségi főrabbinak a leánya beleszeretett egy nem zsidó kapitányba, akinek kedvéért római katolikus hitre tért át. A rabbi, amikor meghallotta leánya tettét buskomorságba esett.

Kosice. — Török kommunista parlamenti képviselő elhunyt és helyébe, a lista második jelöltje Haberman Samu munkácsi zsidó szabómester kellett volna következzenek. — Tekintettel azonban arra, hogy a német nemzetiek a szudéta vidéken azzal agítálnak, hogy a kommunisták zsidók, a párt elhatározta, hogy a zsidó szabómester helyébe Fuscics Vaszily irsavai ruszin földművest kldik a parlamentbe, aki a lista harmadik jelöltje volt.

Jeruzsálem. A jeruzsálemi városi tanács legutóbbi ülésén koncessziót adott egy zsidó társaságnak, amelyik gázműveket létesít Jeruzsálemben a lakosságnak gázzal való világítására.

Wien. — Dr. Berlinernek, a Phönix biztosító intézet volt elnökgazgatójának 71 éves nővére Johanna Litvin lakásán öngyilkosságot követett el világítógázzal. Az öngyilkosság oka: félt, hogy megvonják tőle csekély nyugdíját.

Ottava. — Május 24-én fog összeülni a kanadai harmadik zsidó kongresszus amelyre nagy az érdeklődés és számos közérdekű zsidó kérdés kerül majd megvitatásra.

San Francisco. — Április 16-án itt halt meg 59 éves korában Simon Lubin az ismert zsidó mezőgazdász. Simon Lubin annak a Dávid Lubin világhíres tudósnak fia, volt, aki a római nemzetközi mezőgazdasági intézet megalapítója volt.

New-York. — Az Egyesült Államok orfodox rabbikarának alelnöke rabbi Alter Pfeffer meghalt. Az elhunyt, ismert tekintély volt, a zsidó házasság jog terén.

— **HAZASSÁG.** — Feuereisen Nelly, Lelesz és Benovits Arthur Michalovec folyó hó 10-én délután 4 órakor Leleszen tartják egybekelési ünnepélyüket, melyre összes rokonaikat és ösmerőseiket ezuton meghívják. Sürögycim: Feuereisen Kral Chkumec.

MILLIÓ FONT FELESLEGE VAN A PALESZTINA KORMÁNYNAK. Jeruzsálem. A palesztinai lapok számítása szerint a Palesztina-kormány az 1935-36 költségvetési évben hét millió font fölöslege lesz. A költségvetés előirányzatban 530.000 font volt mint főleg előirányozva. Ebből következik, hogy minden várakozás ellenére, a bevétel és kiadás rovatok közötti különbség négyszerese lett, annak, amit előirányoztak. Mivel az elmúlt évek folyamán 5 millió font fölösleg mutatkozott, a jelenlegi két millióval együtt összesen 7 millió font lesz a többlet. — Ez a hatalmas összeg zsidó pénzből gyűlt össze. Mert míg a kolonizációs munka nem indult meg, addig Palesztina egy koldusszegény ország volt. Palesztinában még azok szűz terület van, amely megmunkálásra vár. Állami gondoskodás nincsen sem a betegekről, sem a munkanélküliekről. Az iskolahálózatot is a zsidóknak kell fenntartani saját erejükből. Mennyi más terepen kell még a magánkezdeményezésnek megmozdulni, amit mindenütt a világon az állami apparátus végez el. Ha azután mindezt tekintetbe vesszük, rájövünk arra, hogy ezek a jelenségek nem örvendetesek. A Palesztina-kormányzatnak elő kellene segíteni a kolonizációt és nem kirabolni.

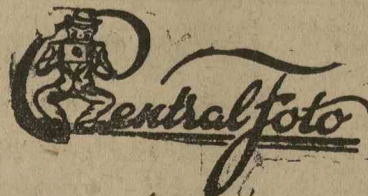
Zsidó gyásznap. — A jeruzsálemi főrabbinátus elrendelte, hogy gyásznap tartandó a megölt áldozatok emlékére. Minden egyes zsinagógában különleges gyászimákat kell naponta mondjanak, a meggyilkolt áldozatok neveinek felsorolásával. — A kerületi kormányzat megengedte, hogy csoportok, amelyek a Siralom falánál imádkozni akarnak, ebben ne akadályoztassanak meg.

9500 menekült. — A telavivi városi tanács hivatalos jelentése szerint Jaffából — 9509 zsidó menekült érkezett Tel-Avivba. A Waad Leumi kiküldött bizottsága Ben Zvi és Berl Katzenelson vezetésével felkérték a kormányt, — illetőleg Jonson kincstárnokot, hogy adjon megfelelő összegeket, a menekült zsidók felségítésére.

Enyhítik a vasárnapi munkaszüneti törvényt Angliában London. A parlament egy bizottsága foglalkozott a vasárnapi munkaszüneti törvény megváltoztatásának javaslatával és elhatározta, hogy azoknak a zsidó kereskedőknek, akik üzleteiket szombaton zárva tartják, engedjék meg, hogy vasárnap délelőtt nyitva tarthassák. Southwark T. Naylor munkáspárti képviselő javaslatát, hogy ezt a kedvezményt ne adják meg, 27 szavazattal egy ellenében — amely az indítványozó volt — elvetették.

— **Armagh hercegei és a palesztinai panoráma.** A „Times” cikket közöl Armagh hercegei, amelyben leírja, hogy Haifa Nazareth közötti uton a világ legcsodásabb panorámáját láthatni, csak az a baj, hogy új erdősítéssel ez a kilátás megszűnik. Az egész ut, amiről szó van, ahonnan ez a kilátás megszereshető, alig 30-40 yard. A hercegek olyan részletesen írja meg a cikket, hogy S. Lewin a Nemzeti Alap főtitkára kutatta, hogy csak a Balfour erdő és a György király erdő közötti utról lehet szó. Ezért utasították a Nemzeti Alap erdősítési hivatalát, hogy azt a területet valóban ne ültessék be, hogy a hercegek kívánságait lehetőleg teljesítsék.

Ez a reklám!
Egy fényképezőgép 225 lei
6x9 és 4 1/2 x 6 cm. azaz kettős képméretre.
Garantált minőség!
Egy tekercs papírfilm 8 felvételes kidolgozással és 8 képpel együtt csak 45 lei

Oradea Str. Episcopul Ciorogariu Nr. 1.
Használja ki ezen rövid ideig tartó reklám-
árúsítást.

IMP. RAȘTÎOR, ORADEA

Zsidó humor

MIERT ERŐSBÖDIK A VALLÁSTALANSÁG?

Joszef Beer szluccki rabbihoz, a haszkala idején elmentek hivei és elpanaszolták, hogy a vallástalanság egyre erősödik az emberek között.

Erre válaszolta a következőket a szluccki:

Ez azért történik, mert győz mindég az emesz?

— Az igazság győz, amikor a „felvilágosodás” és „tagadás” győzi? — kérdezték ijedten a hivek. ...

— Igen, igen — mondta a rebbe — mert azok akik tagadnak, őszintén hiszik azt, amit cselekednek, ezzel szemben a vallástalanság köztetek nem elég őszinte, ezért szaporodnak folyton a „tagadás” hivei. ...

KI KÖNYÖRÜL AZ EGESZSÉGESEKEN?

A canzi gáon, Rabbi Chájim halála előtt meghagyta, hogy helyébe legfiatalabb fiát válasszák meg. Mikor látta, hogy hivei csodálkoznak, mert a leggyöngébbet jelölte utódjának így szólt:

— Volt egyszer egy vak koldus, aki az adományokból meggazdagodott, házat, birtokot vásárolt. Mielőtt meghalt, szétosztotta a vagyonát egészséges, erős gyermekei között, az egyiknek pedig, aki szintén vak volt, nem hagyott semmit. És amikor az okát kérdezték, így felelt: „Ez a fiam meg fog gazdagodni, mint én, az emberek könyörülnek majd rajta, mert világosan és adnak neki, de ki könyörül az egészségesen?”

RÉGEN ÉS MOST

A ruzsini csodarabbi egyik hive a következő kérdéssel fordult hozzá:

— Rebbe, hogy lehetséges az, hogy míg régebben a híres rebbek szegényes házakban laktak, ruhájuk is igen szerény volt, addig most palotában laknak, négyfogatu hintón járnak és selyemkaftánt öltenek magukra?

A ruzsiner a következőket válaszolta erre:

Egy rebbenek háromféle kategóriából tevődik össze a közönsége, akik őt felkeresik. Először is: chassidok, azután áskénáz bálboszok, harmadszor: vallástalank. A tőlük kapott pénzeket is ilyen célokra kell elköltsék. Amit igazi vallásos hiveiktől, a chassidoktól kapnak, azt elköltik, tefilinre, ciceszre, szükkóra, maceszre, cedokora, egy szóval vallási szerekre. Amit a balboszoktól kapnak: azt elköltik élelmiszerekre, megélhetésre, házra, ruhára. Amit pedig a vallástalanktól kapnak: azt luxusra. Így négyfogatu hintóra, selyemre és a többire. A régebbi rebbeknek, csupa vallásos hivük volt, nem volt joguk pénzüket másra költeni, csak vallási dolgokra, de mert most ez a három kategória létezik, — ezért fejtenek ki luxust a mai rebbek... így szólt a ruzsini kíváncsi chassidjának.

CHELEMI SZEMÜVEGEN

Tűzértség vonult el a chelemi uccán, minden ágyut négy ló vontat és hátun minder ágyun két tüzer ül.

Két chelemi nézi az elvonuló úteget és az egyik megkérdi:

— Vajjon miért ül az ágyun hátul két tüzer?

A másik gondolkodik egy kicsit, aztán így oldja meg a rejtélyt:

— Biztosan azért, mert egy nem bírja ki a rázást.

MIKOR SZÖKIK MEG A LÉLEK?

A híres szanzer rebbe azt kérdezte egy izben gabbejétől:

— Kapott mindenki enni?

Mire egyik tullelkes és vallásosnak látszó hive azt mondotta:

— Nem jöttünk mi ide enni, csak lelkünk akar jóllakni.

A szanzer erre azt válaszolta:

— Az ember lelke valóban nem azért teremtetett, hogy egyék, de csak ne adják neki a testnek — kiszökik belőle a lélek